ONOMASTICA DIN COMUNA ŞARU DORNEI, JUDEŢUL SUCEAVA (II)

ORTANSA ŞLINCU

Onomastik der Gemeinde Şaru Dornei, Bezirk Suczawa (II)

(*Zusammenfassung*)[*]

Die Studie *Onomastik der Gemeinde Şaru Dornei, Bezirk Suczawa* (II) präsentiert ein Kapitel aus der methodisch-wissenschaftlichen Arbeit *Die Lokalonomastik (im Neagra Şarului-Tal) – Erziehungsmittel in rumänischer Sprache und Literatur in der Mittelschule*, die die Verfasserin 1985 unter der Leitung des Lektors Dr. Ioan Lobiuc für ihre Lehramtprüfung vorbereitet hat. Es werden historische, ethnographische, demographische und geographische Informationen über die erforschte Region behandelt. Die Daten werden dann im historischen Kontext, mit Bezug auf Dokumente der mittelalterlichen und modernen Lokalgeschichte präsentiert.

Die vorliegende Studie gehört zu einer institutionellen Forschungsrichtung, die die Zeitschrift „Analele Bucovinei" seit mehreren Jahren hauptsächlich aus der Perspektive der Kenntnis und Verwertung unseser Kulturerbe fördert: Nicolai Grămadă, *Studii de toponimie minoră* (I), I. Jg, Nr. 2, Juli-Dezember 1994, S. 385–422; Vasile Hasna, *Observaţii lingvistice asupra toponimiei comunei Straja*, I. Jg., Nr. 2, Juli-Dezember 1994, S. 423–450; Nicolai Grămadă, *Studii de toponimie minoră* (II), II. Jg., Nr. 1 (3), Januar-Juni 1995, S. 123–139; Nicolai Grămadă, *Studii de toponimie minoră* (III), II. Jg., Nr. 2 (4), Juli-Dezember 1995, S. 383–399; Nicolai Grămadă, *Studii de toponimie minoră* (IV), III. Jg., Nr. 1 (5), Januar-Juni 1996, S. 131–146; Nicolai Grămadă, *Studii de toponimie minoră* (V), III. Jg., Nr. 2 (6), Juli-Dezember 1996, S. 401–430; Ion Popescu-Sireteanu, *Toponimia comunei Suceviţa*, VIII. Jg., Nr. 1 (16), Januar-Juni 2001, S. 105–150; Catinca Agache, *Toponime din comuna Mitocul Dragomirnei*, X. Jg., Nr. 1 (20), Januar-Juni 2003, p. 195–213; Ion Popescu-Sireteanu, *Toponimia satelor Calafindeşti, Şerbăuţi şi Călineşti*, XVI. Jg., Nr. 1 (32), Januar-Juni 2009, S. 127–138; Ion Popescu-Sireteanu, *Toponimia satului Grăniceşti*, XVI. Jg., Nr. 2 (33), Juli-Dezember 2009, S. 467–478; Ion Popescu-Sireteanu, *Toponimia comunei Dorneşti, judeţul Suceava*, XVII. Jg., Nr. 2 (35), Juli-Dezember 2010, S. 519–527; Carmen-Rodica Chelba, *Toponimia comunei Vicovu de Jos* (I), XVIII. Jg., Nr. 2 (37), Juli-Dezember 2011, S. 471–492 und im XIX. Jg., Nr. 1 (38), Januar-Juni 2012, S. 145–159; Ortansa Şlincu, *Onomastik der Gemeinde Şaru Dornei, Bezirk Suczawa* (I), XXII. Jg., Nr. 1 (44), Januar-Juni 2015, S. 223–245.

[*] Traducere: Ştefăniţa-Mihaela Ungureanu.

Analele Bucovinei, **XXII**, *2* (45), p. 547–577, Rădăuţi-Bucureşti, 2015

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

Schlüsselwörter und -ausdrücke: Onomastik, Toponymie, Lokalforschung, historischer Kontext, wisschenschftlicher Beitrag, Forschungsrichtung, Kenntnis und Verwertung der Bukoowiner Kulturerbe.

6. Glosarul toponimic al localităţilor

a. Hidronime

1. *Apa Răsi* (Apa Rece) (substantiv + adjectiv), izvor cu apă foarte rece, situat pe *Culmea Şărbii*, de unde izvorăşte *Pârâul Graniţa*. Apa este foarte rece în tot timpul anului, deoarece izvorul este situat la altitudine mare.

Et.: ent. *apă* (<lat. *aqua*, DM, 35) + ADJ. *rece* (<lat. *recens*, DEX, 784).

2. *Dumitrélu Háiti (Dumitrelul Haitei)* (antroponim + substantiv), pârâu ce izvorăşte din *Culmea Bâtci,* parcurge 2 km şi se varsă în *Haita*. Denumirea vine de la numele unui negustor care cumpăra păduri, numit *Dumitru*, aici un diminutiv, *Dumitrel*. Pe o hartă oficială apare ca *Pârâu Zgomotos*, probabil datorită zgomotului produs de apă.

Et.: antroponim (în cazul nominativ cu articolul hotărât postpus) + substantivul *haită* (< magh. *hajta*, DM, 353).

3. *Dumitrélu Máre (Dumitrelul Mare)* (antroponim + adjectiv), pârâu ce izvorăşte de sub vârful *Pietrosu*. Se uneşte cu *Dumitrelul Mic* şi se varsă în Haita. Denumirea vine de la numele unui negustor, numit *Dumitru*, aici un diminutiv, *Dumitrel*. Pe o hartă oficială mai veche apare ca *Pârâul Cristalin*, deoarece are o apă limpede, curată şi rece.

Et.: antroponim (în cazul nominativ cu articolul hotărât postpus) + adj. *mare* (< lat. *mara, -is*, DEX, 523).

4. *Dumitrélu Míc (Dumitrelul Mic)* (antroponim + adjectiv), pârâu ce izvorăşte de sub vârful *Pietrosu*, se uneşte cu *Dumitrelu Mare* şi se varsă în *Neagra*. Denumirea, idem ca la *Dumitrelu Mare*.

Et.: antroponim (cu articolul hotărât postpus) + adj. *mic* (< lat. **miccus*, DM, 497).

5. *Háita* (toponim), pârâu, afluent principal al râului *Neagra*. Izvorăşte de sub vârful *Pietrosu*, parcurge 10 km şi se varsă în râul Neagra. Denumirea vine de la apelativul *hait*, apă stăvilită pentru a pune plutele în mişcare. Altă explicaţie ar fi aceea că în această zonă împădurită se găseau, altădată, multe haite de lupi. Denumirea oficială care apare pe hartă este *Pârâul Alb*, datorită faptului că era învolburat, înspumat.

Et.: *haită* (< magh. *hajta*, DM, 353).

Et.: *hait* (< ucr. *hat*).

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

6. *Hágiu Máre (Hagiul Mare)* (apelativ + adjectiv), pârâu ce izvorăşte de sub *Bâtcile Haitii*, parcurge 3 km şi se varsă în *Neagra*. Denumirea vine de la numele unui turc, *Hagiu*, care se ocupa cu exploatarea lemnului înainte de 1877.

Et.: *hagiu* (< tc. *haci*, DM, 353, cf. Iordan, TR, 242; DOR, 73) + adj. *mare* (lat. *mare*, *-is*, DEX, 523).

7. *Hágiu Mic (Hagiul Mic)* (apelativ + adjectiv), pârâu ce izvorăşte de sub *Bâtcile Haitii*, parcurge 1,5 km şi se varsă în râul *Neagra*. Denumirea, idem ca la *Hagiul Mare*.

Et.: *hagiu* + adj. *mic* (<lat. **miccus*, DM, 497).

8. *Hîrla* (apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub *Pietrele Hârlei*, parcurge 7 km şi se varsă în *Pârâu cu Peşte*. Denumirea vine de la culmea cu acelaşi nume, *Hârla*. Etimologie necunoscută printre locuitorii zonei anchetate. N. A. Constantinescu, în DOR, 295, propune *hârlă*, substantiv, „scroafă", cu care nu putem fi de acord. I. Pătruţ, OR, 70: „provine de la un *Hârle(a)*, pe care îl leg de antroponimele *Hâra, Hâre, Hârea*".

Et.: apel. *hârlă*, cf. ucr. *hyrlo* (şi) „izvor"), dar şi „loc de vărsare, de afluenţă".

9. *Izvóru lu Bandalău (Izvorul lui Bandalău)* (entopic + articol hotărât + antropic), pârâu ce izvorăşte de sub *Buza Şărbii* şi, împreună cu alte două izvoare, formează pârâul *Sărişoru Mare*. Denumirea vine de la numele proprietarului de teren din zonă, *Bandalău*, care are urmaşi şi azi.

Et.: ent. *izvor* (< v. sl. *izvorŭ*, DEX, 446) + antroponim (în genitiv cu articolul hotărât antepus).

10. *Izvóru Dzîmbrului (Izvorul Zimbrului)* (entopic + apelativ), denumirea izvorului *Pârâului Roş*. Denumirea vine de la zimbrii care trăiau odinioară pe aceste meleaguri împădurite.

Et.: ent. *izvor* + apel. *zimbru* (< v. sl. *zonbrŭ*, cf. DEX, 446; cf. Iordan, TR, 377).

11. *Jdeábu Rău (Jgheabul Rău)*, pârâu ce izvorăşte de sub *Picioru Babei*, parcurge un km şi se varsă în râul *Neagra*. Denumirea vine de la terenul din jur, care este foarte accidentat.

Et.: ent. *jghiab* (<v. sl. *žlěbŭ*, DM, 436; cf. Iordan, TR, 49: *Zghiab(ul)* + adj. *rău* (lat. *reus*, DM, 697).

12. *La Homoáncă* (prep. + apelativ), loc unde se aduna apa pentru a da drumul plutelor, în vremea când se practica plutăritul pe râul *Neagra*. Locul este situat pe pârâul *Neagra*, între satele *Neagra Şarului* şi *Gura Haiti.*

Et.: apel. *homoancă* cu prepoziţia la în acuzativ (de origine obscură).

13. *Neagra* (toponim), râu ce izvorăşte din *Munţii Călimani*, de la poalele unei culmi ce uneşte vârfurile *Iezer* cu *Voivodeasa*. Parcurge în jur de 42 km şi se varsă în râul *Bistriţa*, mai jos de localitatea *Gura Negri.* Denumirea, potrivit informatorilor, vine de la culoarea neagră a pietrelor din albia sa. Toponimul are la bază adjectivul *negru* (forma de feminin).

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

În legătură cu această denumire există şi o legendă: „Negrea Basarab era foarte bogat şi domn stăpânitor peste *Ţara Moldovei*, dar toată bogăţia sa nu plătea nimic pe lângă frumuseţea fiicei sale, *Neagra*. Vestea i s-a dus până departe, încât nu se putea descotorosi de peţitori, căci *Neagra* nu vroia deloc să se mărite. Ba la urmă, un păgân ce vroia s-o ia, porni cu război contra tatălui ei. Au fost nevoiţi să le iasă înainte cu oaste, iar Neagra nu se lăsă, fiind indignată că un străin vine să-i ceară mâna, ci porni şi ea călare, la război, alături de tatăl ei. Unde era lupta mai amarnică, ea acolo se băga, până ce, văzând în mijlocul duşmanilor pe peţitorul ei, se repezi şi-i tăie capul. Păgânii acum pusese[ră] mâna pe tron şi pe ţară. Tatăl şi fata, adunându-şi oaste, alung[ar]ă duşmanul, dar fata [fu] pândită de tatăl peţitorului, care cu o săgeată îi răni pieptul. Omorâtorul deodată scăpă, dar apoi fu omorât. Neagra fu dusă până la pârâul cu al ei nume, unde femeil, dezbrăcând-o şi spălând-o în bocete, apa râului deveni neagră şi de atunci s-a numit pârâul acela *Neagra*, iar poiana unde fu ea îmbrăcată s-a numit *Poiana Negrii* până azi”[1].

Aceeaşi legendă este culeasă şi de S. Fl. Marian[2].

Et.: top. *Neagra, Negru* (< lat. *niger*, *nigra*, DM, 536; cf. Iordan, TR, 116: *Neagra* (general; 117: derivate).

14. *Pîrîu Alb (Pârâul Alb)* (entopic + adjectiv), denumire a *Haitei*, existentă pe o hartă oficială mai veche.

Et.: ent. *pârâu* (< alb. *pärrus*, DEX, 699) + adj. *alb* (lat. *albus*, DM, 17).

15. *Pîrîu Amár (Pârâul Amar)* (entopic + adjectiv), pârâu ce izvorăşte din *Fundu Roşîia*, parcurge 2 km şi se varsă în *Pârâu Pinului.* Denumirea vine de la gustul apei, care este amar. O altă denumire este aceea de *Pârâu Puturosu*, deoarece apa are un miros persistent din cauza zăcământului de sulf aflat în apropiere. Nu este exclus ca această denumire să fie mai veche decât prima.

Et.: ent. *pârâu* + adj. *amar* (lat. *amarus*, DEX, 28; cf. Iordan, TR, 107: *Amar* şi cu derivatele).

16. *Pîrîu de Arámă (Pârâul de Aramă)* (entopic + loc. adj.), pârâu ce izvorăşte de sub *Dealu Negru*, parcurge 1,5 km şi se varsă în *Sărişoru Mic*. Denumirea sa vine de la culoarea ruginie a apei, care presupune existenţa unui zăcământ de aramă.

Et.: ent. *pârâu* + apel. *aramă* (< lat. *aeramen*, DM, 38, locuţiune adjectivală).

17. *Pîrîu Bábi (Pârâul Babei)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte din *Piciorul Babei*, parcurge 2,5 km şi se varsă în *Haita*. Denumirea vine de la nişte stânci pleşuve aflate în locul de unde izvorăşte, numite *Babe*.

Et.: *pârâu* + apel. *babă* (< bg., scr:, ucr. *baba*, DEX, 69).

18. *Pîrîu lu Bandalău (Pârâul lui Bandalău)* (entopic + antroponim), pârâu ce izvorăşte de sub *Bâtca Bogenilor*, parcurge 1,5 km şi se varsă în *Sărişoru Mare.*

---

[1] Elena Niculiţă-Voronca, *Poiana Negrii*, în volumul Tony Brill, *Legende geografice româneşti*, Bucureşti, Editura pentru Turism, 1974, p. 45.

[2] S. Fl. Marian, *Poiana Negrii*, în volumul S. Fl. Marian, *Legende istorice din Bucovina*, ediţie îngrijită de Paul Leu, Iaşi, Editura Junimea, 1981, p. 107–117.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

Denumirea vine de la numele unui proprietar de teren, *Bandalău*, care are şi azi urmaşi.

Et.: ent. *pârâu* + antroponim (în genitiv, cu articolul hotărât postpus).

19. *Pîrîu Bisărîsi (Pârâul Bisericii)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub nişte stânci care seamănă cu turlele unei biserici. Parcurge 4 m şi se varsă în râul *Neagra*. Denumirea sa vine de la stâncile de sub care izvorăşte. Credem că este vorba de o creaţie locală, pe baza asemănării stâncilor cu turlele bisericii.

Et.: ent. *pârâu* + apel. *biserică* (< lat. *basilica*, DM, 81; cf. Iordan, TR, 232: *Biserica* şi cu derivate).

20. *Pîrîu Bîrsănîsi (PârâulBârsăncii)* (entopic + antroponim), pârâu ce izvorăşte de sub *Culmea Andrienilor*, parcurge 0,5 km şi se uneşte cu *Pârâu Juncanilor*, după care se varsă în *Sărişoru Mare*. Denumirea vine de la numele unei văduve, *Bârsanca*, format de la antroponimul masculin *Bârsanul* care are teren în zonă.

Et.: ent. *pârâu* + antroponim (femininul de la antroponimul masculin *Bârsanu*, în genitiv cu articol hotărât postpus).

21. *Pîrîu Bîrloáĝilor (Pârâul Bârloagelor)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub *Culmea Bârloagelor*, parcurge 0,5 km şi se varsă în *Pârâu Hârjoaica*. Denumirea vine de la locul stâncos, sălbatic, unde-şi făceau animalele sălbatice ascunzişuri (bârloage).

Et.: ent. *pârâu* + apel. *bârlog* (< v. sl. *brŭlogŭ*, DM, 83; cf. Iordan, TR, 389: *Bârlogul, Bârloaga*).

22. *Pîrîu lu Bundúc (Pârâul lui Bunduc)* (entopic + antroponim), pârâu ce izvorăşte de sub *Pietrele Hârlei*, parcurge 3 km şi se varsă în *Hârla*. Denumirea vinde de la porecla proprietarului de teren din zonă, *Drancă*, poreclit *Bunduc*.

Et.: ent. *pârâu* + antroponim (substantiv în genitiv cu articol hotărât antepus).

23. *Pîrîu Bunĝegósu (Pârâul Bungegosu)* (entopic + adjectiv), pârâu ce izvorăşte din locul numit *Săştinã*, parcurge 2 km şi se varsă în *Sărişoru Mic*. Denumirea vine de la *bungeag*, un fel de muşchi ce se găseşte din abundenţă pe aceste locuri.

Et.: ent. *pârâu* + adj. *bungegos* (< apel. *bungeag*, „covor de muşchi”, cf. scr. *bučak*, DEX, 104).

24. *Pîrîu Cováta (Pârâul Covata)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub *Picioru Babei*, parcurge 2 km şi se varsă în *Haita*. Denumirea vine de la albia sa, care seamănă cu o covată.

Et.: ent. *pârâu* + apel. *covată* (< tc. *kovata*, *kuvata*, DEX, 205).

25. *Pîrîu Cocóşîlor (Pârâul Cocoşilor)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub *Tamău*, parcurge 1,5 km şi se varsă în *Haita*. Denumirea vine de la cocoşii de munte, care se găseau altădată aici în număr mare.

Et.: ent. *pârâu* + apel. *cocoş* la genitiv plural cu articolul hotărât postpus (< bg., sb., ucr. *kokoš*, DM, 163).

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

26. *Pîrîu Cristalín (Pârâul Cristalin)* (entopic + adjectiv), denumire a *Dumitrelului Mare,* existentă pe o hartă oficială mai veche.

Et.: ent. *pârâu* + adj. *cristalin* (< fr. *cristalinn*, DEX, 210).

27. *Pîrîu Dréptu (Pârâul Dreptul)* (entopic + adjectiv), pârâu ce izvorăşte de sub *Picioru Babei*, parcurge 2 km şi se varsă în *Haita*. Denumirea sa vine de la cursul său în linie dreaptă.

Et.: ent. *pârâu* + adj. *drept* (< lat. *directus,* DEX, 281; cf. Iordan, TR, 112: *Dreptu* şi cu derivate).

28. *Pîrîu Fágului (Pârâul Fagului)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub *Dealu Negru*. Denumirea sa vine de la un fag mare, care creştea la izvorul său. De asemenea, pe terenul din jur, creşte şi azi mult fag.

Et.: ent. *pârâu* + apel. *fag* (< lat. *fagus*, DEX, 321, cf. Iordan, TR, 66–67; *Fagi* şi cu derivatele).

29. *Pîrîu di su Frúnţi (Pârâul de sub Frunţi)* (entopic + prepoziţie + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub *Culmea Runcului*, parcurge 2 km şi se varsă în râul *Neagra*. Denumirea vine de la locul numit *Frunţile Runcului*, adică partea din faţă a *Culmii Runcului*.

Et.: ent. *pârâu* + apel. *frunte* (< lat. *frons, -ntis*, DM, 320).

30. *Pîrîu lu Giorgílă (Pârâul lui Georgilă)* (entopic + antroponim), pârâu ce izvorăşte de sub *Culmea Znopului*, parcurge 1,5 km şi se varsă în *Sărişoru Mic*. Denumirea vine de la un fost proprietar de teren din zonă, *George* sau *Gheorghe*, aici, un augmentativ.

Et.: ent. *pârâu* + antroponim (substantiv în genitiv, cu articolul hotărât antepus).

31. *Pîrîu Grániţa (Pârâul Graniţa)* (entopic + apelativ), denumire a *Pârâului Hotarului.*

Et.: ent. *pârâu* + apel. *graniţă* (< bg., scr. *granica*, DEX, 381; cf. Iordan, TR, 74: *Graniţa, Hraniţa* şi cu derivatele, 73: *Hotarele* şi cu derivate). Vezi *Pârâu Hotarului*.

32. *Pîrîu Hîrjoáica (Pârâul Hârjoaica)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub culmea *Piatra Lată*, parcurge 6 km şi se varsă în râul *Neagra*. Denumirea vine de la cursul său în formă de cârjă şi i se spunea *La Cîrjoaica*; astăzi a devenit *Hârjoaica*. Altă explicaţie: ar veni de la porecla unei bătrâne, *Hîrja*, în formă feminină, *Hârjoaica*.

Et.: ent. *pârâu* + apel. *cârjoaie* („cotitură a unui drum, serpentină”, *cârje* + suf. *-oaie*).

33. *Pîrîu Hotárului (Pârâul Hotarului)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte de la *Apa Rece*, parcurge 6 km şi se varsă în *Sărişoru Mic*. Denumirea vine de la faptul că acest pârâu a fost graniţă naturală cu Imperiul Austro-Ungar.

Et.: ent. *pârâu* + apel. *hotar* (< magh. *határ,* DEX, 407). Vezi *Pârâu Graniţa*.

34. *Pîrîu Jîdánului (Pârâul Jidanului)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub culmea *Hârlei*, parcurge 3 km şi se varsă în *Haita*. Informatorii nu

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

ştiu de ce se cheamă aşa, deoarece n-a locuit niciun evreu pe aici. O altă părere ar fi că se cheamă *Pârâu Jâtanului*, *jâtan* însemnând uriaş, dar nu am găsit în dicţionar un apelativ de genul acesta, etimologia rămânând necunoscută.

Et.: ent. *pârâu* + apel. *jâdan* (în genitiv cu articolul hotărât postpus).

35. *Pîrîu Juncánilor (Pârâul Juncanilor)* (entopic + antroponim), pârâu ce izvorăşte de sub *Preluca lui Drancă*, parcurge 2 km şi se varsă în *Sărişoru Mare*. Denumirea vine de la antroponimul *Juncu*, deoarece sunt mulţi oameni cu acest nume, care au teren în zonă.

Et.: ent. *pârâu* + antroponim (în genitiv plural cu articolul hotărât postpus).

36. *Pîrîu Magánului (Pârâul Maganului)* (entopic + antroponim), pârâu ce izvorăşte de sub *Culmea Maganului*, parcurge 3 km şi se varsă în *Râul Neagra*. Denumirea vine de la numele unui fost proprietar de teren *Maganu*, fără urmaşi astăzi.

Et.: ent. *pârâu* + antroponim (în genitiv plural cu articolul hotărât postpus; cf. DOR, 314: *Maganu*).

37. *Pîrîu Máre (Pârâul Mare)* (entopic + adjectiv), pârâu ce izvorăşte de sub *Culmea Maganului*, parcurge 7 km şi se varsă în râul *Neagra*. Denumirea se explică prin faptul că are un bazin mare, pante reduse şi debit mare la viituri.

Et.: ent. *pârâu* + adj. *mare* (< lat. *mare*, *-is*, DEX, 523).

38. *Pîrîu Melinténilor (Pârâul Melintenilor)* (entopic + antroponim), denumire relativ nouă a *Pârâului Ţarcanilor*, dat după numele noilor proprietari din zonă.

Et.: ent. *pârâu* + antroponim (în genitiv plural cu articolul hotărât postpus).

39. *Pîrîu de Múnte (Pârâul de Munte)* (entopic + apelativ), denumirea oficială, ce figurează pe hartă, a *Pârâului Tamău*.

Et.: ent. *pârâu* + apel. *munte* cu prepoziţie în acuzativ (< lat. *mons, -tem*, DEX, 576).

40. *Pîrîu Onéştilor (Pârâul Oneştilor)* (entopic + antroponim), pârâu ce izvorăşte de sub *Piatra Oneştilor*, parcurge 2 km şi se varsă în *Sărişoru Mic*. Denumirea vine de la numele foştilor şi actualilor proprietari de teren, *Oanea*.

Et.: ent. *pârâu* + antroponim (în genitiv plural cu articolul hotărât postpus).

41. *Pîrîu lu Ortóanu (Pârâul lui Ortoanu)* (entopic + antroponim), pârâu ce izvorăşte de sub *Culmea Bârloagelor*, parcurge 2 km şi se varsă în *Pârâu Hârjoaica*. Denumirea vine de la numele foştilor şi actualilor proprietari de teren din zonă.

Et.: ent. *pârâu* + antroponim (în genitiv singular cu articolul hotărât antepus).

42. *Pîrîu Páltinu (Pârâul Paltinul)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub *Picioru Tamăului*, parcurge 4 km şi se varsă în *Haita*. Denumirea vine de la apelativul *Paltin*, deoarece odinioară, creştea mult paltin în zona respectivă.

Et.: ent. *pârâu* + apelativul *paltin* (< lat. *platanus*, DM, 579; cf. Iordan, TR, 85: *Paltina* şi cu derivatele; 392: *Paltin*).

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

43. *Pîrîu Păstrăvului (Pârâul Păstrăvului)* (entopic + apelativ), denumirea *Pârâului Panacu*, ce există pe o hartă mai veche.

Et.: ent. *pârâu* + apelativul *păstrăv* (< bg. *păstrăva*, DEX, 668). Vezi *Pârâu Panacu*.

44. *Pîrîu Panácu (Pârâul Panacu)* (entopic + antroponim), pârâu ce izvorăşte de sub *Culmea Hârlei*, parcurge 6 km şi se varsă în *Hârla*. Denumirea vine de la un mare proprietar de teren, numit *Panac*, care nu are urmaşi astăzi. O denumire oficială existentă pe hartă este *Pârâu Păstrăvului*, probabil fiindcă era bogat în peşte.

Et.: ent. *pârâu* + antroponim (DOR, 125; *Panacu* v. *Pan*. II. Cu sufixe: *Panac* / *//-us*; *-it*).

45. *Pîrîu Păltiníş (Pârâul Păltiniş)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub *Culmea Mărişel*, parcurge 4 km şi se varsă în *Haita*. Denumirea vine de la *Paltin*, care creştea din belşug pe acele locuri, cu mulţi ani în urmă.

Et.: ent. *pârâu* + apelativul *păltiniş* (format din *paltin* + suf. *-iş*).

46. *Pîrîu Pădurétu (Pârâul Pădureţul)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub stâncile *Pădureţu*, parcurge 2,5 km şi se varsă în *Haita*. La izvorul său era odinioară un măr sălbatic, un pădureţ, de aceea se spunea că izvorăşte *La Pădureţu* şi aşa s-a numit şi apa.

Et.: ent. *pârâu* + apelativul *pădureţ*, *pădure* + suf. *-eţ*, DM, 593; cf. Iordan, TR, 85–88: *Pădure (Pădurea)* şi cu derivatele.

47. *Pîrîu cu Péşte (Pârâulcu Peşte)* (entopic + prepoziţie + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub *Pietrele Hârlei*, parcurge 8 km şi se varsă în râul *Neagra*. Denumirea vine de la faptul că era foarte bogat în peşte, în special păstrăv.

Et.: ent. *pârâu* + apelativul *peşte* (< lat. *piscis*, DM, 610; cu prepoziţie în acuzativ).

48. *Pîrîu Pínului (Pârâul Pinului)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub *Bâtcile Dumitrelului*, parcurge 3 km şi se varsă în râul *Neagra*. Denumirea vine de la pin, care creşte din abundenţă în zonă.

Et.: ent. *pârâu* + apelativul *pin* (< lat. *pinus*, DM, 617).

49. *Pîrîu Pîlcului (Pârâul Pâlcului)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte din locul numit *Piatra Lată*, parcurge 2 km şi se varsă în *Neagra*. Denumirea vine de la un pâlc de copaci ce a rămas la izvorul său, după ce a fost tăiată pădurea din jur.

Et.: ent. *pârâu* + apelativul *pâlc* (< v. sl. *plŭkŭ*, DM, 623).

50. *Pîrîu Pópi (Pârâul Popii)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte din locul numit *La Huneşti*, parcurge 2 km, se varsă în râul *Neagra*. Denumirea vine de la substantivul comun popă, deaorece un preot avea teren în zona respectivă.

Et.: ent. *pârâu* + apelativul *popă* (< v. sl. *popŭ*, DM, 641; cf. Iordan, TR, 242: *Popa* şi cu derivatele).

51. *Pîrîu Pricobénilor (Pârâul Pricobenilor)* (entopic + antroponim), denumire veche a *Pârâului Sfâcanilor* după numele foştilor proprietari de teren.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

Et.: ent. *pârâu* + antroponim (în genitiv plural cu articolul hotărât postpus). Vezi *Pârâu Sfâcanilor.*

52. *Pîrîu Puturósu (Pârâul Puturosul)* (entopic + adjectiv), o altă denumire a *Pârâului Amar*, care vine de la mirosul persistent al zăcământului de sulf aflat în apropiere.

Et.: ent. *pârâu* + adjectivul *puturos* (< *putoare* + suf. *-os*, DEX, 765). Vezi *Pârâu Amar*.

53. *Pîrîu Rós (Pârâul Roşu)* (entopic + adjectiv), pârâu ce izvorăşte de sub *Pietrele Roşii*, parcurge 6 km şi se varsă în *Haita*. Denumirea vine de la culoarea apei, ruginie, determinată de existenţa unui minereu. O explicaţie mai recentă a denumirii ar fi că, în Primul Război Mondial, au avut loc aici lupte puternice şi a curs atâta sânge, încât apa s-a făcut roşie.

Et.: ent. *pârâu* + adjectivul *roşu* (< lat. *roseus*, DEX, 816; cf. Iordan, TR, 124: *Roşa* şi cu derivatele; cf. DOR, 363: *Roş* şi cu derivatele).

54. *Pîrîu Rúncúlui (Pârâul Runcului)* (entopic + apelativ), pârâu ce se formează prin unirea a două pâraie mai mici: *Pârâu Sfâcanilor* şi *Pârâu Ţarcanilor*. Acestea se unesc *Între Pâraie* (*În Fundac*) şi formează *Pârâu Runcului*. Acesta se varsă în râul *Neagra*, după ce parcurge 3 km. Denumirea vine de la un teren defrişat, numit *runc*, pe care îl străbate pârâul.

Et.: ent. *pârâu* + apelativul *runc* (< lat. *runcus*, DM, 729; cf. Iordan, TR, 23).

55. *Pîrîu Scúrtu (Pârâul Scurtul)* (entopic + adjectiv), pârâul ce izvorăşte de sub *Bâtci*, parcurge 1 km şi se varsă în *Haita*. Denumirea vine de la faptul că are cursul foarte scurt.

Et.: ent. *pârâu* + adjectivul *scurt* (< lat. *excurtus*, DM, 754; cf. Iordan, TR, 127: *Scurta* şi cu derivatele: 320. *Scurta* şi cu derivatele).

56. *Pîrîu Sfícánilor (Pârâul Sfâcanilor)* (entopic + antroponim), pârâu ce izvorăşte de sub *Culmea Şărbii*, parcurge 4 km şi se uneşte cu *Pârâu Ţarcanilor*. Denumirea vine de la numele actualilor proprietari de teren din zonă.

Et.: ent. *pârâu* + antroponim (în genitiv plural cu articolul hotărât postpus). Vezi *Pârâu Pricobenilor*.

57. *Pîrîu Spînd́ului (Pârâul Spânzului)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub vârful *Spânzului*, parcurge un km şi se uneşte cu *Pârâul Vlejenilor*, iar după un km se varsă în *Sărişoru Mic*. Denumirea vine de la o plantă numită spânz, ce creşte în zonă.

Et.: ent. *pârâu* + apelativul *spânz* (etimologie necunoscută, DEX, 883).

58. *Pîrîu Tamău (Pârâul Tamău)* (entopic + antroponim), pârâu ce izvorăşte din locul numit *Faţa cu Pietre*, parcurge 4 km şi se varsă în *Haita*. Informatorii nu cunosc de unde vine denumirea.

Et.: ent. *pârâu* + antroponim (etimologie obscură). Vezi *Pârâu de Munte*.

59. *Pîrîu Tárniţa (Pârâul Tarniţa)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub o culme apropiată de vârful *Tamău*, parcurge 4 km şi se varsă în *Haita*. Culmea de sub care izvorăşte se aseamănă cu o tarniţă (o şa) şi de aici vine denumirea apei.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

Denumirea oficială, care figurează pe o hartă veche, este *Pârâu Tulbure*, deoarece probabil are apa mereu tulbure.

Et.: ent. *pârâu* + apelativul *tarniţă* (< ucr. *tarnic 'a*, DM, 847; cf. Iordan, TR, 45: *Tarniţa* şi cu derivatele). Vezi *Pârâu Tulbure*.

60. *Pîrîu Túlbure (Pârâul Tulbure)* (entopic + adjectiv), denumire oficială, ce figurează pe hartă, a *Pârâului Tarniţa*.

Et.: ent. *pârâu* + adjectivul *tulbure* (< lat. *turbidus*, DEX, 979).

61. *Pîrîu Ţárcanilor (Pârâul Ţarcanilor)* (entopic + antroponim), pârâu ce izvorăşte de sub *Culmea Şărbii*, parcurge 3 km şi se uneşte cu *Pârâu Sfâcanilor*. Denumirea vine de la numele foştilor proprietari de teren din zonă. Astăzi se numeşte *Pârâu Melintenilor*.

Et.: ent. *pârâu* + antroponim (în genitiv plural cu articolul hotărât postpus). Vezi *Pârâu Melintenilor*.

62. *Pîrîu Vlejénilor (Pârâul Vlejenilor)* (entopic + antroponim), pârâu ce izvorăşte din *Groapa lui Damian*, parcurge 2 km şi se uneşte cu *Pârâul Spânzului*, apoi se varsă în *Sărişoru Mic*. Denumirea vine de la foştii proprietari de teren, *Vleju*, care au urmaşi şi astăzi.

Et.: ent. *pârâu* + antroponim (în genitiv plural cu articolul hotărât postpus).

63. *Pîrîu Znópului (Pârâul Znopului)* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub vârful *Cărpenilor*, parcurge 2 km şi se varsă în *Sărişoru Mic*. Etimologie necunoscută printre informatori.

Et.: ent. *pârâu* + apelativul *snop* (< sl. *snopŭ*, DEX, 873).

64. *Pîrîu Zgomotós (Pârâul Zgomotos)* (entopic + adjectiv), denumire oficială, existentă pe o hartă veche, a *Dumitrelului Haitei*.

Et.: ent. *pârâu* + adjectivul *zgomotos* (*zgomot* + suf. *-os*, scr. *glomot*, DEX, 1 044).

65. *Sărişóru Mic (Sărişorul Mic)* (toponim + adjectiv), pârâu ce izvorăşte de la *Coada Şărbii*, parcurge 6 km şi se varsă în *Şărişoru Mare*.

Et.: *Sărişoru* (vezi oiconimele s. v. *Şar*; MDGR, 508: *Sărişorul-Mic*, pârâu, judeţul Suceava; e format din 4 pârâiaşe, numite *Sărişoare*, ce ies de sub munţii *Şărba* şi *Straja*; după un curs de aproape 7 km, în care a învârtit o moară, se varsă în *Sărişorul-Mare*) + adj. *mare* (< lat. *mare, -is*, DEX, 523).

66. *Sărişóru Máre (Sărişorul Mare)* (toponim + adjectiv), pârâu ce izvorăşte de sub *Buza Şărbii*, parcurge 6 km şi se varsă în *Neagra*. Are la bază trei izvoare: *Izvorul lui Jonea*, *Izvorul lui Pleşca*, *Izvorul lui Bandalău*. Denumirea sa este un derivat de la cuvântul *Şar, Sarişor*.

Pentru etimologia cuvântului vezi oiconimele, s. v. *Şar*. MDGR, 508: „*Sărişorul-Mare*, pârâu, judeţul Suceava. Izvorăşte din *Fundul-Şărbei*, din două pârâiaşe: *Apa-Rece* şi *Izvorul-Mare*; după 10 km de curs, în care a învârtit două morişte, se aruncă în *Şarul*. Are de tributar pe *Sărişorul-Mic*”.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

b. Oronime

1. *Bîtca Andriénilor (Bâtca Andreienilor)* (entopic + antroponim), bâtcă situată la nord-vest de satul *Sărişoru Mare.* Denumirea vine de la antroponimul *Andrei*, numele foştilor şi actualilor proprietari de teren din zonă.

Et.: ent. *bâtcă* („măgură”, DM, 83; cf. Iordan, TR, 34: *Bâtca, Bâtcile*, singure şi cu determinative; *bâtcă*, „munte mic”; pantă stearpă a unui munte expusă la soare; vârf de colină, de origine necunoscută) + antroponim (în genitiv plural cu articolul hotărât postpus). Apelativul *bâtcă* este socotit termen de substrat (geto-dac).

2. *Bésu lu Pintea (Beciul lui Pintea)* (entopic + antroponim), groapă adâncă situată la poalele vârfului *Lucaciu*, în partea de nord. Se spune că acolo aveau adăpost haiducul *Pintea* şi ortacii săi, veniţi pe aceste meleaguri, din *Maramureş*. Acest haiduc ştia să cânte foarte frumos din fluier. Se întâlnise în pădure cu o bătrână, care-i dăruise un fluier şi care-i spusese să cânte din el, dar să nu se uite în urmă după ce se va despărţi de ea. Haiducul nu a rezistat şi s-a uitat în urmă, dar în acel moment ar fi orbit. În schimb, a început să cânte atât de frumos, că după fluierul său jucau toate satele de la poalele *Şărbii*.

Et.: ent. *beci* („pivniţă, închisoare”, et. necunoscută, DEX, p. 811 + antroponim (în genitiv singular, cu articolul hotărât antepus).

3. *Bîtca Bandalăilor (Bâtca Bandalăilor)* (entopic + antroponim), bâtcă ce este situată la est de *Culmea Şărbii*. Denumirea vine de la numele unui fost proprietar de teren, *Bandalău*, care are urmaşi şi azi.

Et.; ent. *bâtcă* + antroponim (în genitiv plural, cu articolul hotărât postpus).

4. *Bîtca Boĝénilor (Bâtca Bogenilor)* (entopic + antroponim), bâtcă ce este situată la nord de *Bâtca lui Ciorigă*. Denumirea vine de la porecla unei bătrâne, *Bogeoaie*, străbunica unor bătrâne de azi, care au teren în apropiere.

Et.: *bâtcă* + antroponim (în genitiv plural, cu articolul hotărât postpus).

5. *Bîtca Isăsénilor (Bâtca Isăcenilor)* (entopic + antroponim), bâtcă situată lângă *Culmea Şărbii*, la est faţă de aceasta. Denumirea vine de la numele unui proprietar de teren din zonă, *Isache*, care are urmaşi şi azi.

Et.: *bâtcă* + antroponim (la genitiv plural, cu articolul hotărât postpus).

6. *Bîtca Nitúsîlor (Bâtca Nitucilor)* (entopic + antroponim), bâtcă situată la est de *Culmea Şărbii.* Denumirea vine de la numele unui fost proprietar de teren, *Nituc*, fără urmaşi astăzi.

Et.: ent. *bâtcă* + antroponim (în genitiv plural, cu articolul hotărât postpus).

7. *Bîtca lu Pavalúţ (Bâtca lui Păvăluţ)* (entopic + antroponim), bâtcă situată la est de *Culmea Şărbii*. Denumirea vine de la numele unui fost proprietar de teren, *Pavel*, aici un deminutiv, *Păvăluţ*.

Et.: ent. *bâtca* + antroponim (în genitiv singular, cu articolul hotărât antepus).

8. *Bîtca lu Sorígă (Bâtca lui Ciorigă)* (entopic + antroponim), bâtcă situată la confluenţa *Pârâului Juncanilor* cu *Pârâul Bârsăncii*. Denumirea vine de la

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

porecla unui proprietar de teren, *Ciorigă*, care se numea *Crăciun.* Astăzi denumirea a dispărut, deoarece *Crăciun* n-are urmaşi şi oamenii spun simplu acestui loc: *La Bâtcă*.

Et.: ent. *bâtcă* + antroponim (în genitiv singular, cu articolul hotărât antepus).

9. *Búdza Şărbgii (Buza Şărbii)* (entopic + toponim), sub această denumire este cunoscută partea de est a *Culmii Şărba*, de unde pleacă cele trei izvoare, ce formează pîrîul *Sărişorul Mare*.

Et.: ent. *buză* + (alb. *buzā*, „culme a unui deal, a unui pisc", DEX, 107; cf. Iordan, TR, 19: *Buza* şi cu derivatele, printre care şi *Buza-Şărbei*) + toponim *Şărba* (vezi oronimul *Şărba*).

10. *Coáda Şărbgii (Coada Şărbei)* (entopic + toponim), sub această denumire este cunoscută partea de nord a culmii *Şărba*.

Et.: ent. *coadă* (lat. *coda*, DEX, 166; cf. Iordan, TR, 20: *Coada* şi cu derivatele) + toponim *Şărba* (vezi oronimul *Şărba*).

11. *Cúlmea Bîrloáĝelor (Culmea Bârloagelor)* (entopic + apelativ), culme stâncoasă situată între *Pârâu Sfâcanilor* şi *Pârâu cu Peşte*. Denumirea vine de la bârloagele animalelor sălbatice.

Et.: ent. *culme* (<lat. *culmen*, DM, 205) + apel. *bârlog* (<v. sl., *brúlogú*, DM, 83).

12. *Cúlmea Pčiátra Sfărîmată (Culmea Piatra Sfărâmată)* (ent. + apel. + adjectiv), culme situată între *Pârâu Hârjoaica* şi *Pârâu cu Peşte*. Denumirea vine de la aspectul stâncilor foarte erodate de apă.

Et.: ent. *culme* (<lat. *culmen*, DM, 204) + apel. *piatră* (< lat. *petra*, DM, 612) + adj. sfărâmată (<alb. *thérrime,* cf. *fărâmă*, DEX, 327).

13. *Deálu Cirluşănilor (Dealul Chirluşănilor)* (entopic + antroponim), deal ce se întinde în partea de sud a satului *Sărişoru Mare*. Denumirea vine de la numele proprietarilor de teren, existenţi în număr mare în această zonă.

Et.: ent. *deal* (<v. sl. *dělŭ*, DM, 217) + antroponim (în genitiv plural, cu articolul hotărât postpus).

14. *Deálu lu Cóstán (Dealul lui Costan)* (entopic + antroponim), deal cu înălţime mică situat în partea nordică a satului *Sărişoru Mare*. Denumirea vine de la numele strămoşului familiei Lostun de azi, care s-a numit *Costan Lostun*.

Et.: ent. *deal* + antroponim (în genitiv singular, cu articolul hotărât antepus).

15. *Deálu Dîrţănilor (Dealul Dârţenilor)* (entopic + antropic), deal situat în partea de vest a satului *Sărişoru Mare*. Denumirea sa vine de la numele proprietarilor de teren, *Dîrţu*.

Et.: ent. *deal* (<v. sl. *dělŭ*, DM, 217) + antroponim (în genitiv plural, cu articolul hotărât postpus).

16. *Deálu Mágánului (Dealul Maganului)* (entopic + antroponim), deal situat în partea de vest a satului *Neagra Şarului*. Denumirea vine de la numele unui fost proprietar, *Maganu*.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

Et.: ent. *deal* + antroponim (în genitiv plural cu art. hotărât postpus; vezi hidronimul *Pârâu Maganului*).

17. *Deálu Négru (Dealul Negru)* (entopic + adjectiv), deal situat în partea de nord a comunei *Şaru Dornei*. Denumirea este identică cu cea a satului şi a râului *Neagra*, deoarece informatorii spun că s-a numit *Dealul Negrei*, în trecut, iar astăzi s-a transformat în *Dealul Negru*.

Et.: ent. *deal* + adj. *negru* (<lat. *niger*, *-gra*, DM, 536).

18. *Deálu Rusúlui (Dealul Rusului)* (entopic + antroponim), deal situat în partea de răsărit a satului *Şaru Dornei*. Denumirea vine de la numele unui fost proprietar de teren, *Rusu*. O altă explicaţie ar fi aceea că denumirea ar veni de la numele cavalerului *Iancu Rusu* (tatăl scriitorului *Alecu Ruso*), care a cumpărat în „anul 1836 martie în 6" moşiile dornene, aşa cum am găsit în *Hotarnica răzăşilor dorneni*, Piatra Neamţ, 1941, p. 9.

Et.: ent. *deal* + antroponim (în genitiv singular cu art. hotărât postpus).

19. *Dîmbu lu Stratúlă* (*Dâmbul lui Stratulă*) (entopic + antroponim), deal situat în partea de nord-vest a satului *Şaru Dornei,* pe partea dreaptă a râului *Neagra*. Denumirea vine de la numele unui fost cârciumar, care avea aici o cârciumă, numit *Stratulă.*

Et.: ent. *dâmb* (< magh. *domb*, DEX, 274) + antroponim (în genitiv singular cu articolul hotărât antepus).

20. *Dîmbu lu Monác (Dâmbul lui Monac)* (entopic + antroponim), deal situat pe partea dreaptă a râului *Neagra*, în apropiere de satul *Gura Negrii*. Denumirea vine de la numele unui fost proprietar de teren, *Monac*.

Et.: ent. *dâmb* + antroponim (în genitiv singular cu articolul hotărât antepus).

21. *Dósu Máre (Dosul Mare)* (entopic + adjectiv), sub această denumire este cunoscută o coastă de deal cuprinsă între *Plaiu Şărbei* şi *Pârâu Oneştilor*. Denumirea vine de la suprafaţa sa mare, care este orientată spre vest şi e mereu la umbră.

Et.: ent. *dos* (< lat. *dossum*, DM, 259; ef. Iordan, 151: „După cum am afirmat din fugă, mai sus, *dos* şi *faţă* apar în toponime nu numai ca atribute ale unor locuri, ci şi sub aspectul lor originar, deci cu valoare substantivală, fie singure, fie determinate de alte cuvinte. De pildă: *Dos (ul)*, *Dosul Cernişor* şi *Dosul Lung*") + adjectivul *mare* (< lat. *mare*, *-is*, DEX, 523).

22. *Groápa Andriénilor (Groapa Andreienilor)* (entopic + antroponim), groapă situată la poalele *Bâtcii Andreienilor*. Denumirea vine de la numele *Andrei*, proprietar de teren.

Et.: ent. *groapă* (< alb. *gropă*, DM, 348) + antroponim (în genitiv plural cu art. hotărât postpus).

23. *Grópcile lu Iósub (Gropile lui Iosub)* (entopic + antroponim), sub această denumire este cunoscută o vale cu multe gropi, cuprinsă între vârful *Mărişel* şi vârful *Pietrosu*. Denumirea vine de la numele proprietarului de teren, *Iosub*.

Et.: ent. *groapă* + antroponim (în genitiv singular cu art. hotărât antepus).

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

24. *Groápa lu Dámián (Groapa lui Damian)* (entopic + antroponim), groapă situată lângă locul numit *Săştină*. Este un loc cu păşune grasă pentru vite. Denumirea vine de la numele unui fost proprietar de teren, *Damian*.

Et.: ent. *groapă* + antroponim (în genitiv singular cu art. hotărât antepus).

25. *Hîrla* (toponim), culme împădurită ce se întinde de la vârful *Lucaciu* în vale, spre sud, pe o suprafaţă de 50 ha.

Et.: toponim *Hârla*, vezi hidronimul *Hârla*.

26. *În Ţancuri* (prepoziţie + apelativ), vârf înalt şi pietros situat la *Coada Şărbei*. Denumirea vine de la *Pietrele* care se găsesc aici şi pe care locuitorii le numesc ţancuri.

Et. ent.: apel. *ţanc* (<germ. *zinken*, DEX, 984, cu prepoziţie în acuzativ).

27. *Lucácĭu* (toponim), vârf înalt de 1 770 m, situat la vest de culmea *Şărba*, în apropierea rezervaţiei naturale *Doisprezece Apostoli*. Denumirea vine de la numele unui fost proprietar de teren, *Lucaci.*

Et. ent.: toponim *Lucaciu* (DOR, 97: din magh. *Lukacs* şi sârb.-cr. *Luksĕ*: I. *Lucaci*, *Crăciun*, din *Bereg*, 1360).

28. *Múnţii Călimáni* (entopic + toponim), cel mai grandios complex vulcanic de la noi din ţară este *Masivul Căliman*, cuprins între defileul *Mureşului* şi zona montană a *Bârgaelor*. Pe teritoriul judeţului Suceava se găseşte doar partea de nord a masivului. Se înalţă până la 2000 m, culminând cu vârful *Pietrosu*, 2100 m.

Et. ent.: *munte* (< lat. *mons*, *-tem*, DEX, 576) + antroponim (la nominativ plural, nearticulat; cf. DOR, 26: Cale III. Derivate probabile: 1. + man: *Căliman*, nume balcanic purtat de dinastia *Asăneştilor*, *Ioan Căliman Asan* (sec. XIII); *Căliman*, munte; *-eşti*; G. Ivănescu, *Toponimia din zona carpatică*, 1977, p. 20: *Munţii Căliman* (antroponim magh. *Kelemen* < lat. *Clemens*).

29. *Negŏiu Ungurésc (Negoiul Unguresc)* (antroponim + adjectiv), vârf care aparţine munţilor *Călimani*, situat la sud de vârful *Pietrosu*. După informatorii noştri, denumirea sa ar veni de la numele masculin *Neagu*. A fost cuprins dincolo de graniţa austro-ungară şi de aceea se numeşte *Negoiul Unguresc*.

Et. ent.: antr. *Negoiu* (la nominativ singular, cu articol hotărât postpus; cf. Iordan, TR, 179: *Negoiu*, augmentativ (formal, bineînţeles) de la *Neagu*, el însuşi un hipocoristic de la *Negomir*; cf. DOR, 332: *Neagu*. 9 + *-oiu*: *Neagoi*; *Negoi*; *Negoiu*) + adj. *unguresc* (din *ungur* + suf. *-esc,* DEX, 997).

30. *Negóiu Românésc (Negoiul Românesc)* (toponim + adjectiv), vârf care aparţine *Munţilor Călimani* situat la sud de vârful *Pietrosu*. A rămas dincoace de graniţa austro-ungară, aşa că s-a numit *Negoiu Românesc*.

Et.: antroponim (vezi *Negoiu Unguresc)* + adj. *românesc* (cu suf. *-esc*, < lat. *romanus*, DEX, 814)

31. *Pĉióru Báteş (Piciorul Bateş)* (entopic + antroponim), picior de munte situat în prelungirea *Piciorului cu Ţancuri*; denumirea vine de la numele fostului proprietar de teren, *Bateş*, fără urmaşi astăzi.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

Et.: ent. *picior* (<lat. *petiolum*, DM, 613) + antroponim (în nominativ singular, nearticulat).

32. *Pcióru Bisărîsi (Piciorul Bisericii)* (entopic + apelativ), picior de munte care constituie o prelungire a culmii *Bateşului*, până la *Pârâu Bisericii*.

Et.: ent. *picior* + apel. *biserică* (vezi hidronimul *Pârâu Bisericii*).

33. *Pcióru lu Gávič (Piciorul lui Gavici)* (entopic + antroponim), picior de munte situat între *Pârâu Cocoşilor* şi *Pârâu Păltiniş.* Denumirea vine de la numele fostului proprietar *Gavici*, fără urmaşi astăzi.

Et.: ent. *picior* + antroponim (în genitiv singular, cu articolul singular antepus).

34. *Pcióru Hîrlei (Piciorul Hârlei)* (entopic + apelativ), picior de munte, care coboară de pe *Culmea Hârlei* la vale, până în satul *Gura Haitei.*

Et.: ent. *picior* + apel. *hârlă* (vezi *Pârâul Hârla*).

35. *Pcióru Îngúst (Piciorul Îngust)* (entopic + adjectiv), picior de munte situat între *Pârâu Dreptu* şi *Pârâu Bisericii*. Denumirea vine de la faptul că este foarte îngust.

Et.: ent. *picior* + adj. îngust (< lat. *angustus*, DEX, 465).

36. *Pcióru Jdérilor (Piciorul Jderilor)* (entopic + apelativ), picior de munte situat între *Pârâu Pădureţu* şi *Pârâu Tamău*. Denumirea vine de la faptul că, odinioară, existau mulţi jderi în această zonă.

Et.: ent. *picior* + apel. *jderi* (< sl. *ždera*, „mare mâncăcios”, DM, 435).

37. *Pcióru Lúng (Piciorul Lung)* (entopic + adjectiv), picior de munte situat între *Pârâu Roş* şi *Pârâu Panacu*. Denumirea vine de la faptul că se întinde pe o distanţă mare.

Et.: ent. *picior* + adj. *lung* (< lat. *longus*, DM, 469).

38. *Pcióru Pciétrelor (Piciorul Pietrelor)* (entopic + apelativ), picior de munte situat între *Pârâu Pădureţu* şi *Pârâu Roş*. Denumirea sa vine de la terenul foarte pietros din această zonă.

Et.: ent. *picior* + apel. *piatră* (<lat. *petra*, DM, 612; cf. Iordan, TR, 90–92: *Piatra*, singur şi cu determinative).

39. *Pcióru Pópi (Piciorul Popii)* (entopic + apelativ), picior de munte situat în apropiere de *Pârâu Popii*. Denumirea vine de la proprietarul de teren din zonă, care era preot.

Et.: ent. *picior* + apel. *popă* (vezi hidronimul *Pârâu Popii*).

40. *Pcióru cu Ţáncuri (Piciorul cu Ţancuri)* (ent. + prep. + apel.), picior de munte situat în stânga *Pârâului Dreptu*. Denumirea vine de la terenul accidentat, pietros, numit popular „ţancuros”.

Et.: ent. *picior* + apel. *ţanc* (vezi oronimul *În Ţancuri*).

41. *Pcióru Tárniţei (Piciorul Tarniţei)* (entopic + apelativ), picior de munte situat între *Pârâu Tarniţa* şi *Pârâu Cocoşilor*. Denumirea vine de la faptul că urcă pe o culme care are formă de tarniţă.

Et.: ent. *picior* + apel. *tarniţă* (vezi hidronimul *Pârâu Tarniţa*)

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

42. *Pĉióru Ţarcánilor (Piciorul Ţarcanilor)* (entopic + antroponim), picior de munte ce continuă *Plaiu Şărbei*, până la *Apa Rece*. Denumirea vine de la numele proprietarilor de teren, *Ţarcă*.

Et.: ent. *picior* + antroponim (în genitiv plural, cu articolul hotărât postpus).

43. *Pĉetrosu (Pietrosul)* (toponim), vârf de munte aparţinând *Masivului Căliman*, înalt de 2100 m. Denumirea vine de la faptul că este un masiv foarte pietros.

Et.: *Pietrosu* (< lat. *petra*, DM, 612; *pietras*; din *piatră* + suf. *-as*, DM, 616; cf. Iordan, TR, 90–92: *Piatra* , singur şi cu determinative).

44. *Pĉiétréle Roş (Pietrele Roşii)* (entopic + adjectiv), vârf situat la vest de vârful *Lucaciu*. Denumirea vine de la faptul că în vârful său există un grup de stânci de nuanţă roşietică.

Et.: ent. *piatră* (< lat. *petra*, DM, 612) + adj. *roşu* (< lat. *roseus*, DM, 726)

45. *Pisti Spîndz (Peste Spânz)* (prep. + apel.), plai ce traversează masivul *Pietrele Arse* spre satul *Poiana Negrii*.

Et.: ent. apel. *spânz* (vezi hidronimul *Pârâu Spânzului*).

46. *Pláiu Muntélui (Plaiul Muntelui)* (entopic + apelativ), denumire veche a unui plai ce se ramifică de la *Gura Negrii* spre masivul *Pietrele Arse*, trecând munţii spre satul *Poiana Negrii*. Denumirea vine de la faptul că traversează munţii.

Et.: ent. *plai* (< lat. *plagius*, DM, 625) + apel. *munte* (< lat. *mons, -ntis*, DM, 521).

47. *Pláiul Volintírilor (Plaiul Volintirilor)* (entopic + apelativ), denumire veche a unui plai ce urca spre vârful *Şarului* şi trecea culmile munţilor spre *Piatra Tăieturii – Dealul Vânăt* şi apoi spre *Ardeal*. Se spune că pe acest plai au trecut cetele de eterişti, în 1821, şi de aici vine denumirea sa.

Et.: ent. *plai* + apel. *volintir* (< rus. *volantĕr,* bg. *volontir*, DM, 939).

48. *Pláiu Şărbgii (Plaiul Şărbei)* (entopic + toponim), plai ce urcă din partea de vest a satului *Sărişoru Negrei*, pe vârful muntelui până la *Apa Rece*, unde se întâlneşte cu *Plaiu Ţarcanilor*.

Et.: ent. *plai* + toponim *Şărba* (vezi oronimul *Şărba*).

49. *Şărba* (toponim), culme acoperită cu păşuni alpine, ce se întinde de la vârful *Lucaciu* până la *Piatra Iuganilor*. Informatorii nu cunosc etimologia cuvântului.

Et.: toponim *Şărba* (cf. Iordan, TR, 204: *Şarba* sau *Şerboaia*, *Buza Şărbei*, *În Vârful Şărbei* şi *Munţii Şărbei* (Vuk.), 399: < lat. *sérva*, femininul lui *sérvus*: DE are *şerb*, fem. *şarbă* (plural *şarbe, şerbe*) *„slugă; rob, roabă; rumân, vecin”*; cf. Pătruţ, OR, 37, *Şârbă*, s. f. nu trebuie raportat la substantivul *serb* (ca în DOR, p. 381), ci la *Şaru* n. fam. (DOR, p. 380).

50. *Tamău* (toponim), vârf situat între *Pietrele Roşii* şi vârful *Mărişel*. Are 1 861 m. Informatorii nu cunosc etimologia cuvântului.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

51. *Vĩrfu Ascuţít (Vârful Ascuţit)* (entopic + adjectiv), vârf înalt de 1 353 m, situat în partea de nord a Rezervaţiei „Doisprezece Apostoli". Denumirea vine de la forma sa ascuţită.

Et.: ent. *vârf* (< v. sl. *vrŭhŭ*, DM, 937) + adj. *ascuţit* (< lat. *excotire*, DM, 47).

52. *Vĩrfu Bótu* (entopic + apelativ), vârf situat în partea de nord-vest a satului *Bucovina*. Denumirea vine de la forma sa alungită, care se aseamănă cu un bot de animal.

Et.: ent. *vârf* + apel. *bot* (cf. Pătruţ, OR, 87: tema *Bot-*, cf. numele de persoane *Bot*, *Bota*, *Bote(a)*; cf. DOR, 211: *Bot* subst. 1. *Bot*, *Petru*: cf. Iordan, TR, 487: *Crângul lui Bot*).

53. *Vĩrfu Claudoáe (Vârful Claudoaiei)* (entopic + antroponim), vârf situat între *Pârâul Spânzului* şi *Pârâul lui Georgilă*, pe stânga apei *Sărişorul Mic*. Denumirea vine de la numele unei bătrâne care avea casă chiar în vârf. Ea era văduvă şi i se zicea *Claudoaia*, după bărbatul ei, care se numea *Claud*.

Et.: ent. *vârf* + antroponim (femininul de la masculinul *Claud*, în genitiv singular, cu articolul hotărât postpus).

54. *Vĩrfu Háiti (Vârful Haitei)* (entopic + apelativ), vârf înalt de 1 529 m situat între *Pârâul Neagra* şi *Haita*.

Et.: ent. *vârf* + apel. *haită* (vezi hidronimul *Haita*).

55. *Vĩrfu Rúsului* (entopic + antroponim), denumire veche a *Dealului Rusului.*

Et.: ent. *vârf* + antroponim (în genitiv singular cu articolul hotărât postpus; MDCR, p. 762: *Vârful Rusului*, piscul muntelui cu acest nume, în comuna *Şaru Dornei*, judeţul Suceava, având 1 540 m altitudine).

56. *Vĩrfu Şárului (Vârful Şarului)* (entopic + toponim), vârf situat în partea de răsărit a satului *Şaru Dornei*, ca un zid de apărare în faţa năvălitorilor.

Et.: ent. *vârf* + toponim *Şar* (vezi oiconimul *Şarul Dornei).*

57. *Vĩrfu Spĩndzului (Vârful Spânzului)* (entopic + apelativ), vârf situat în partea de vest a satului *Şaru Bucovinei*, unde trece un plai spre satul *Poiana Negrii*.

Et.: ent. *vârf* + apel. *spânz* (vezi hidronimul *Pârâu Spânzului)*.

c. Oiconime

1. *Băuca* (toponim), cătun din comuna *Şaru Dornei* situat în partea de sud-vest a comunei. Informatorii nu cunosc de unde vine denumirea, nici cât de veche este. Denumirea ar putea veni din apelativul *béucă*, întrucât este situat pe un loc adâncit, mai jos ca altitudine faţă de satele *Gura Haitei* şi *Neagra Şarului*.

Et.: top. *Béucă* (*béucă*, *beuci*, „văgăună, scobitură neregulată săpată de ape; loc prăpăstios", DM, 78).

2. *Bucovína* (toponim), sat ce aparţine de comuna *Şaru Dornei*, denumirea simplă a satului *Şaru Dornei*.

Et.: top. *Bucovina* (vezi oiconimul *Şaru Bucovinei*).

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

3. *Cordún* (toponim), denumire dată graniţei cu Imperiul Austro-Ungar şi care, în parte, coincidea cu pârâul *Sărişoru Mic*. Astăzi această denumire a dispărut, doar bătrânii şi-o mai amintesc.

Et.: apel. *cordun* (< fr. *cordon*, „frontieră, graniţă), DM, 187; cf. Iordan, TR, 74, *Cordon* (alt nume al provinciei *Bucovina*).

4. *Danéşti (Dăneşti)* (toponim), cătun aşezat la jumătatea distanţei dintre satul *Şaru Dornei* şi satul *Neagra Şarului*, de o parte şi de alta a şoselei.
Denumirea vine de la numele unor locuitori, *Danea*, care sunt în număr mare în acest cătun.

5. *Dóişpe Apóstoli (Doisprezece Apostoli)* (numeral + apelativ), rezervaţie naturală situată la vest de vârful *Lucaciu*, ce cuprinde un vârf de stânci de forme ciudate, cărora localnicii le-au dat diferite denumiri. Informatorii nu cunosc de unde vine denumirea.

Et.: numeral *doisprezece* + apel. *apostol* (v. sl. *apostolŭ*, DM, 36).

6. *Dórna* (toponim), oraş situat în partea de nord a comunei *Şaru Dornei*, staţiune balneo-climaterică renumită prin izvoarele sale de ape minerale. În legătură cu denumirea sa există o frumoasă legendă: „După ce a părăsit Dragoş-Vodă Ţara Ungurească, vrând de atunci înainte să nu-i mai fie nimeni stăpân, şi-a ales o ceată de voinici şi căpitani, toţi colaşi de frunte, vânători de munte, cu cari a rătăcit mai multe zile prin pădurile bătrâne şi necălcate de nimeni.

Rătăcindu-se unii de alţii, a rămas Dragoş-Vodă numai c-un voinic de seama lui, cu care a mers până când a dat de potecuţă pe muntele Bărnărel. Şi cum mergeau ei pe potecuţă, li s-a părut că aud ceva, şi iată că era, mai la vale, într-o prelucă, o fată frumoasă şi drăgălaşă [ca] cea dintâi floare de primăvară; cânta o doină nespus de dulce, păscându-şi oiţele. Apropiindu-se Dragoş-Vodă de prelucă, a lăsat calul pe seama tovarăşului său, iar el s-a dus de-a dreptul la copilă. Venise omul de departe, şi de mult nu mai întâlnise om în cale. Şi când a pus ochii pe ea, şi când i-a văzut faţa albă ca laptele şi ochişorii ca murele, s-a îndrăgit de dânsa, numaidecât. Acolo s-a oprit. Şi aşezând şi povestind, ziua a trecut, până când a trebuit să plece după tovarăşii lui.

Când s-a despărţit de frumoasa fată, i-a dat un ban de aur, iar fata, lui un struţ de flori, fiecare aşa, într-o doară, de bună întâlnire şi frumoasă aducere-aminte.

După asta, a trecut vreme multă. Dragoş-Vodă a întemeiat stăpânirea Moldovei, a pus dregători şi-a dat peste tot sfaturile şi poruncile lui. Tocmai târziu s-a mai întors pe-acele locuri, pe unde Dorna se varsă în Bistriţa. Ajungând pe acolo, Dragoş a dat de urmele unei căprioare, care trăia laolaltă cu oiţele acelei fete frumoase. A tras săgeata, dar în loc să nimerească în căprioară, a nimerit fata care-i dăduse odată struţul de flori. A cunoscut-o, căci la gât îi atârna bănuţul de aur, dat de dânsul.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

Dragoş-Vodă a înmormântat-o acolo [pe prelucă], în preajmă a pus de s-a ridicat satul Dornei, întru pomenirea celei dragoste domneşti cu Dora, mândra fată din codrii de acolo”[3].

Et.: apel. *dornă* (reg. *vârtej, vâltoare, bulboană*, DM, 258; cf. Iordan, TR, 59; *Dorna, Dorna Candrenilor, Movila Dornei, Dorneni, Dorneşti, Dornişoara*: este sigur că avem de a face cu apelativul *dornă*, înregistrat de dicţionare pentru graiurile daco-româneşti sud-vestice şi explicat de N. Plopşor, Ceaúr, *Poveşti olteneşti*, Craiova, 1928, p. 60 („apa se strângea într-un ochi larg şi adânc, într-o *dornă*. În apa lamură a dornei păstrăvii zbenghioşi nu mai conteneau cu joaca”).

7. *După Pîior (După Picior)* (prepoziţie + apelativ), loc situat la nord de *Bâtca Bogenilor*. Denumirea vine de la faptul că este situat de o parte şi de alta a unui picior de munte.

Et.: apel. *picior* (< lat. *petiolum*, DM, 613, cu prepoziţie în acuzativ).

8. *Fáţa Deálului* (entopic + apelativ), teren, pe care se afla un grup de case, situat pe faţa de sud a *Dealului Chirluşenilor*. Denumirea vine de la faptul că locul este orientat spre sud şi este mereu în faţa soarelui.

Et.: ent. *faţă* (< lat. *facia*, DM, 294) + apel. *deal* v. sl. *dĕlu*, DM, 217).

9. *Gúra Háiti (Gura Haitei)* (entopic + apelativ), sat situat la vărsarea pârâului *Haita* în râul *Neagra*, chiar la gura de vărsare, de unde-şi trage şi numele.

Et.: ent. *gura* (< lat. *gula*, DM, 350) + apel. *haită* (vezi hidronimul *Haita*).

10. *Gúra Négri (Gura Negrei)* (entopic + toponim), cătun aşezat la vărsarea râului *Neagra* în râul *Bistriţa*. Aparţine de comuna *Dorna Arini*. Denumirea vine de la faptul că este aşezat la gura de vărsare a râului *Neagra* în râul *Bistriţa*.

Et.: ent. *gură* + toponim *Neagra* (vezi hidronimul *Neagra*).

11. *Gírli (Gârle)* (toponim), cătun ce aparţine de satul *Şaru Dornei*, situat în partea de răsărit a comunei. Denumirea vine de la nişte pârâiaşe foarte mici, numite în grai *gârle*.

Et.: apel. *gârlă* (< bg. *gărla*, DM, 338).

12. *La Bîrloáĝe (La Bârloage)* (prepoziţie + apelativ), loc de păşune cu văcării, unde-şi duc vara oamenii vitele la păşune. Denumirea vine de la faptul că, odinioară,datorită locului sălbatic, multe animale sălbatice îşi făceau bârloage aici. Astăzi, terenul este defrişat, pentru a fi bun de păşune.

Et.: apel. *bârlog* (vezi *Pârâu Bârloagelor*).

13. *La Borcút* (prepoziţie + apelativ), pseudotoponim, care denumeşte izvorul de apă minerală din satul *Şaru Dornei.*

Et.: apel. *borcut* (< magh. *borkut*, DM, 89; cu prepoziţie în acuzativ).

14. *La Cabánă* (prepoziţie + apelativ), pseudotoponim, care denumeşte un loc situat la vest de satul *Şaru Bucovinei*. Denumirea vine de la o cabană forestieră, existentă acolo de mai multă vreme.

---

[3] T. Pamfile, *Dragoş Vodă şi Dora*, în *Legende geografice româneşti*, Bucureşti, 1974, p. 85.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

Et.: apel. *cabană* (< fr. *cabane*, DM, 105; cu prepoziţie în acuzativ).

15. *La Ferăstrău* (prepoziţie + apelativ), pseudotoponim, care denumeşte un loc situat pe apa *Sărişorului Mic*, unde a existat un ferăstrău acţionat de forţa apei.

Et.: apel. *ferăstrău* (< magh. *fürész*, DM, 298, cu prepoziţie în acuzativ).

16. *La Hórneţî (La Horneţe)* (prepoziţie + apelativ), loc de păşune situat la poalele *Dealului Dârţenilor*. Denumirea vine de la casa unui fost proprietar de teren, care era scundă, dar avea multe hornuri, numite horneţe.

Et.: apel. *horneţ* (derivat cu suf. *-eţ*, de la *horn* < ucr. *horn*, DM, 365; cu prepoziţie în acuzativ).

17. *La Moárî (La Moară)* (prepoziţie + apelativ), pseudotoponim, care denumeşte un loc situat pe pârâul *Sărişoru Mare*, unde a existat o moară acţionată de apă.

Et.: apel. *moară* (< lat. *mola*, DM, 509; cu prepoziţie în acuzativ).

18. *La Rúnc* (prepoziţie + apelativ), sat aşezat pe valea Negrei, la sud-vest de satul *Neagra Şarului*, la distanţa de 3 km. Informatorii nu cunosc de unde vine denumirea.

Et.: apel. *runc* (< lat. *runcus* (*runcare*), DM, 729; cf. Iordan, TR, 23, *Runc* din apelativul *curătură*, „teren defrişat"; cu prepoziţie în acuzativ).

Et.: apel. *curătură*: DM, 207: loc într-o pădure, curăţat de arbori, de mărăcini etc. pentru a putea fi cultivat. Din *cura* + suf. *-(ă)tură.*

19. *La Strájî (La Strajă)* (prepoziţie + apelativ), loc situat la *Coada Şărbei*, în apropiere de fosta graniţă cu Imperiul Austro-Ungar. Aici a existat în vremea Primului Război Mondial un pichet de grăniceri.

Et.: apel. *strajă* (necunoscută; cf. Iordan, TR, 258–259; *Straja* şi cu derivatele; cu prepoziţie în acuzativ).

20. *În Línişti (În Linişte)* (prep. + apelativ), cătun aparţinând satului *Şaru Dornei*, aşezat în partea de răsărit a comunei. Informatorii spun că denumirea ar atrage atenţia trecătorilor să nu facă zgomot, când trec prin acel loc, care ar fi primejdios. Altă semnificaţie ar fi aceea a unei rugăminţi adresate unei fiinţe temute, cu intenţia de a o îmbuna sau a nu-i stârni mânia.

Et.: apel. *linişte* (din *lin* + suf. *-işte* < lat. *lenus*, *-s*, DM, 459; cu prepoziţia în acuzativ).

21. *Moroşăni* (Moroşeni) (toponim), cătun aparţinând satului *Şaru Dornei*. Denumirea sa vine de la antroponimul *Moroşanu*, un străbunic al celor de azi, venit din *Ardeal*.

Et.: top. *Moroşeni* (cf. Iordan, DNFR, 317: *Moroşan(u)*, *moroşan,* „maramureşan"; ar putea fi şi *moroşan*, variantă a lui *mureşean*).

22. *Móşu (Moşul)* (toponim), stâncă din Rezervaţia „Doisprezece Apostoli", numită aşa deoarece se aseamănă cu un cap de moş.

Et.: apel. *moş* (< alb. *moshā*, DM, 517).

23. *Neágra Şárului* (adjectiv + toponim), sat aşezat pe pârâul Neagra, centru al comunei *Şaru Dornei*. Denumirea vine de la numele apei, a cărei etimologie am

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

discutat-o pe larg la hidronime. O altă explicaţie ar fi că aceste locuri au fost împădurite, fiind foarte întunecoase şi negre şi de aici ar veni denumirea de *Neagra*. În legătură cu denumirea acestui sat, există o variantă a legendei despre frumoasa ciobăniţă *Dora*, care a dat numele oraşului *Vatra Dornei*. Se spune că această ciobăniţă îşi păştea oile negre pe aceste locuri şi de la şirul negru de oi a rămas denumirea de *neagra şirului*, adică *Neagra Şarului*.

Et.: adjectiv *Neagra* (vezi hidronimul *Neagra*) + toponim *Şar* (vezi oiconimele s.v. *Şar*).

24. *Pi Rúnc (Pe Runc)* (prep. + apel.), pseudotoponim, care denumeşte un loc situat în partea de nord a satului *Şaru Dornei*, unde este construită şi biserica satului. Este un loc cu păşune, pe care creşte o iarbă aspră, numită în graiul local *nagară.*

Et.: apel. *runc* (vezi oiconimul *La Runc*).

25. *Písti Váli (Peste Vale)* (prep. + apelativ), sub această denumire este cunoscută partea satului *Neagra Şarului*, care este situată pe dreapta râului *Neagra*.

Et.: apel. *vale* (< lat. *vallis*, DM, 916; cu prepoziţie în acuzativ).

26. *Pĉiátra lu Pîntea (Piatra lui Pintea)* (entopic + antroponim), pe culmea *Ştărbei* există o piatră de dimensiuni mari, pe care este încrustată o palmă enormă, despre care se spune că ar fi aparţinut haiducului *Pintea*.

Et.: ent. *piatră* (< lat. *petra*, DM, 612) + antroponim (în genitiv singular cu articolul hotărât antepus).

27. *Pálma lu Pîntea (Palma lui Pintea)* (entopic + antroponim), pe culmea *Ştărbei* există o piatră de dimensiuni mari, pe care este încrustată o palmă enormă, despre care localnicii spun c-ar fi aparţinut haiducului *Pintea*.

Et.: ent. *palmă* (< lat. *palma*, DM, 579) + antroponim (în genitiv singular cu articolul hotărât antepus).

28. *Şáru Dórnei (Şarul Dornei)* (toponim), sat aşezat pe valea râului Neagra, care dă şi numele comunei. Este situat la nord-est de centrul comunei, la distanţa de 6 km faţă de acesta. Denumirea vine de la un pământ de culoare roşietică, numit *şar*, care se găseşte în zonă. Şi în cazul acestui toponim întâlnim o ramură a legendei despre frumoasa ciobăniţă *Dora* sau *Dorina*. Se spune că ea îşi păştea oile şi pe aceste meleaguri şi de la şirul de oi, numit şirul Dorinei, a rămas denumirea *Şarul Dornei*.

Et.: ent. *şar* (< magh. *şár*, *şar* „vopsea, culoare”, DM, 830; cf. Iordan, TR, 131: *Şarul*, *Şarul Bucovinei*, *Şarul Dornei, Neagra Şarului, Sărişorul*, *Sărişorul Mare* şi *Sărişorul Mic* v. slav., bulg. *šarŭ* „culoare” (cf. şi slav. *šar* „pătat”, *šaren* „pestriţ”, citate de Mikl., s. v. *šarŭ*, pentru înţelegerea unor toponimice slave precum croat. *Šarovnitsa*, sârb. *Sarenik* etc.). Tiktin înregistrează pentru limba veche apelativul *şar*, „culoare”, fapt care confirmă, cel puţin indirect, interpretarea mea”; MDGR, p. 507: *Şarul*, *sat*, pe moşia şi în comuna *Şarul Dornei*, jud. Suceava. Şi-a luat numele de la terenul roşietic numit *şar*, ce conţine mult arsenic, care altădată se exploata, trimiţându-se în Austria. Mineralul se găseşte în bucăţi.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

E situat pe ţărmurile pâraielor Neagra-Şarului, Vălcelei, Rusului şi Pârâul-Mare; cf. Pătruţ, OR, 37: *Şarbă* nu trebuie raportat la substantivul *şerb* (ca în DOR, p. 381), ci la *Şaru* n. fam.; cf. DOR, p. 380: *ŞAR* subst. sl. culoare. 1. *Şaru*, Gh. 3. *Şaru Dornei*) + apel. *dornă* (vezi oiconimul *Dorna*).

29. *Şáru Bucovínei (Şarul Bucovinei)* (toponim), sat ce aparţine de comuna *Şaru Dornei*, situat în partea de nord a comunei. Acesta este singurul sat al comunei ce a aparţinut Imperiului Austro-Ungar, despărţit fiind de restul comunei prin pârâul *Sărişorul Mic*, care era graniţă naturală.

Înainte de stăpânirea austro-ungară nu se constituise ca sat aparte, ci aparţinea de satul *Şaru Dornei* şi nu avea denumirea de *Bucovina*. De atunci încoace s-a constituit sat aparte şi se numeşte şi azi *Bucovina* sau *Şaru Bucovinei*.

Et.: ent. top. *Şar* (vezi oiconimele s. v. *Şar*) + toponim *Bucovina* (cf. Iordan, TR, p. 66, *Bucovina* şi derivatele).

30. *Pláiu Şárului (Plaiul Şarului)* (entopic + toponim), sat ce aparţine de comuna *Şaru Dornei*, aşezat pe partea dreaptă a râului *Neagra*. Denumirea vine de la faptul că prin acest sat trecea un plai, care urca pe *Şesul Şarului* şi se bifurca apoi la poalele *Munţilor Călimani*, asigurând accesul spre şi dinspre *Transilvania*.

Et.: ent. *plai* (< lat. *plagius*, DM, 625; cf. Iordan, TR, 42: *Plai(ul)* şi cu derivatele sale) + toponim *Şar* (vezi oiconimele s. v. *Şar*).

31. *Şáru Dórnei (Şarul Dornei)* (entopic + apelativ), comună situată în partea de sud-vest a judeţului Suceava. Se învecinează la nord şi est cu comuna *Dorna Arin*, la vest cu comuna *Dorna Candreni* şi la sud cu comuna *Panaci*. Centrul comunei este situat în satul *Neagra Şarului*. Are o populaţie de 4 272 de locuitori. În MDGR, p. 507, găsim: „*Şarul Dornei*, *com. rur*, jud. Suceava, pl. Muntele. Are forma unui poligon neregulat şi e compusă din satele Şarul, Plaiul, Sărişorul, Panaci, Drăgoteasa şi Păltinişul, cu reşedinţa Şarul. Altitudinea comunei de la nivelul mării este de 1 110 m în centrul comunei şi în vârful Lucaciului de 1 777 m. Întinderea comunei este de 12 284 hectare. Moşia e proprietate răzăşească. Locuitorii se ocupă cu exploatarea pădurilor, creşterea vitelor şi plutăritul. În comună sunt cinci izvoare de apă minerală: 1. *Carmen Sylva*, renumitul izvor de apă minerală bicarbonată, conţinând arsenic, al d-lui dr. Polyzu, pe ţărmul drept al pârâului Sărişorul, într-o poziţie deschisă, frumoasă; 2. *Burcutul lui Mândrilă*; 3. *Burcutul lui Caşvan*, de-a stânga pârâului Neagra; 4. *Burcutul lui Ştefan Silvestru*; 5. *Burcutul lui Gh. Ţarcă*.

Apa minerală de la Dorna e cunoscută din vechime, căci încă din 1787, Hacquet, făcând o călătorie în Carpaţi, o descrie în tratatul său (vol. II, p. 213), publicat la Nürnberg, şi o analizează.

Et.: *Şar* (vezi oiconimele s. v. *Şar*) + *Dorna* (vezi oiconimul *Dorna*).

32. *Sărişóru Máre (Sărişorul Mare)* (toponim + adjectiv), sat ce aparţine de comuna *Şaru Dornei* situat în partea de nord a comunei. Denumirea este un derivat al toponimului *Şar* cu suf. *-işor*, aici un diminutiv *Sărişor*.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

Et.: top. *Sărişor* (vezi oiconimele s.v. *Şar*) + adj. *mare* (< lat. *mare*, *-is*, DM, 353; cf. Iordan, TR, 242; DOR, 73; DEX, 523; MDGR: „*Sărişorul*, *sat*, pe moşia şi în comuna Şarul Dornei, jud. Suceava, aşezat pe ţărmul drept al pârâului cu acelaşi nume").

33. *Sărişóru Míc (Sărişorul Mic)* (toponim + adjectiv), cătun ce aparţine de satul *Şaru Dornei*, situat în partea de nord-vest a comunei, străbătut de pârâul cu acelaşi nume.

Et.: top. *Sărişor* (vezi oiconimul *Sărişorul Mare*) + adj. *mic* (< lat. **miccus*, DM, 497).

34. *Sărişóru Négrii (Sărişorul Negrei)* (toponim + adjectiv), cătun ce aparţine de satul *Neagra Şarului*, situat în partea de vest a comunei.

Et.: toponim *Sărişor* (vezi oiconimul *Sărişorul Mare*; cf. MDGR; 508: „*Sărişorul*, *sat*, pe moşia şi în comuna Neagra Şarului, jud. Suceava, aşezat pe colinele şi dealurile ce ţărmuresc pârâul cu acelaşi nume") + adj. *Neagră* (vezi oiconimul *Neagra Şarului* şi hidronimul *Neagra*).

35. *Santinéla* (apelativ), stâncă izolată în partea de vest a Rezervaţiei Naturale „Doisprezece Apostoli". Se numeşte aşa, deoarece este izolată faţă de celelalte stânci, ca şi cum ar sta de pază.

Et.: apel. *santinelă, sentinelă* (< fr. *sentinelle*, DM, 761).

d. Floronime

1. *În Mistéşini (În Mesteceni)* (prepoziţie + apelativ), teren situat pe partea de sud a *Dealului Chirluşenilor*, unde cresc mulţi mesteceni.

Et.: apel. *mesteacăn* (< lat. *mastichinus*, DM, 494).

2. *Poiána Roşĩa (Poiana Roşie)* (entopic + adjectiv), poiană situată între *Pârâu Puturosu* şi *Pârâu Pinului*. Se numeşte aşa, deoarece solul de aici are o nuanţă roşietică.

Et.: ent. *poiană* (< v. sl. *polyana*, DM, 636) + adj. *roşu*, *-ie* (< lat. *roseus*, DM, 726; cf. Iordan, TR, 124: *Roşa* şi cu derivatele).

3. *Prelúca lu Dráncă (Preluca lui Drancă)* (entopic + antroponim), este o poiană pe coasta unui deal, ce a aparţinut unui om, numit *Drancă*; este situată în imediata apropiere a izvorului *Pârâului Juncanilor*.

Et.: ent. *prelucă* (< ucr. *pryluka*, DM, 656; cf. Iordan, TR, 528: *Preluca* şi cu derivatele, „poiană mică, într-o pădure", „poiană de pe coastă") + antroponim (în genitiv singular cu articolul hotărât antepus).

4. *În Sehélbi (În Sehelbe)* (prepoziţie + apelativ), loc unde a existat o pădure şi a fost tăiată. Aici creşte zmeuriş din belşug. Este situată la vest de satul *Şaru Bucovinei*. Locuitorii, mai ales cei din satul *Şaru Bucovinei*, denumesc sehelbe un teren de pe care s-a tăiat pădurea şi unde creşte mult zmeuriş.

Et.: apel. *sehelbe* (< lat. *silva*, DM, 758: *sehelbă*, *sehelbi*, s. f. (reg.) *selbă*, *selbe*, „pădure tânără şi deasă").

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

5. *În Smídî (În Smidă)*, teren situat la graniţa dintre satele *Sărişoru Mare* şi *Sărişoru Mic*. Este un teren de pe care a fost tăiată pădurea şi unde creşte mult zmeuriş, oarecum sinonim cu *sehelbe*.

Et.: apel. *smidă* (desiş format din copaci tineri sau din tufe de spini de zmeură, DM, 778); cf. Iordan, TR, 61: *smidă* şi cu derivatele, „loc cu pădure tânără, crescută în locul unei păduri arse”).

6. *Sîhla* (apelativ), loc întins care cuprinde terenul de la izvorul cu apă minerală din *Şaru Dornei*, până la *Dealul Chirluşenilor*. Pe această suprafaţă, relativ netedă, creşte o iarbă aspră numită în graiul local *nagară* şi din loc în loc întâlnim pâlcuri de copaci tineri.

Et.: apel. *sâhlă* (<v. sl. *sŭhlĩ*, DM, 768; cf. Iordan, TR, 87: *Sâhla* şi cu derivatele, *sihlă (de pădure)*, „pădure de conifere tânără şi deasă: desiş (de pădure)”.

7. *Ştăstină (Şestină)* (apelativ), loc de păşune situat la izvorul *Pârâului Bungegosu*. Este un fel de poiană cu locuri mlăştinoase şi multe izvoraşe de apă.

Et.: apel. *seştină* (< lat. *sessitum*, DM, 332; cf. Iordan, TR, 132).

8. *Tínovu Máre (Tinovul Mare)* (entopic + adjectiv), loc mlăştinos, acoperit de muşchi şi de o pădure deasă de pini. De asemenea, în acest loc se găseşte turbă. Este situat la sud de şoseaua *Vatra Dornei – Călimani*, la distanţa de 3 km şi este declarat rezervaţie naturală, deoarece aici cresc şi plante rare.

Et.: ent. *tinov* (< sl. *tina*, deci din *tină* + suf. *-ovă*, „loc mlăştinos”, DM, 860) + adj. *mare* (< lat. *mare*, *-is*).

9. *Tínovu Mic (Tinovul Mic)* (entopic + adjectiv), teren ce continuă *Tinovul Mare*, situat la nord de şoseaua *Vatra Dornei – Călimani*.

Et.: ent. *tinov* (vezi *Tinovul Mare*) + adj. *mic* (< lat. **miccus*, DM, 497).

e. Faunonime

1. *Cămila* (apelativ), stâncă ce aparţine Rezervaţiei Naturale „Doisprezece Apostoli”. Se numeşte aşa, deoarece are forma unei cămile.

Et.: apel. *cămilă* (< v. sl. *kamili*, DM, 126).

2. *Gústerul* (apelativ), stâncă ce aparţine Rezervaţiei Naturale „Doisprezece Apostoli”. Se numeşte aşa, deoarece seamănă cu un cap de şopârlă ce are culoare verzuie.

Et.: *guşter* (< bg., sb. *gušter*, DM, 351).

3. *La Ursărie* (prepoziţie + apelativ), loc împădurit, situat în partea de răsărit a comunei *Şaru Dornei*. Se numeşte astfel, pentru că este un loc sălbatic, împădurit, unde se găseau odinioară mulţi urşi.

Et.: apel. *ursărie* (*urs* + suf. *-rie*, < lat. *ursus*, DM, 911; în acuzativ, cu prepoziţia la).

4. *Pîrĩu Cocóşilor* (entopic + apelativ), pârâu ce izvorăşte de sub *Tamău*, se varsă în *Haita*.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

Et.: vezi hidronimul *Pârâu Cocoşilor*.

5. *Pcióru Jdérilor (Piciorul Jderilor)* (entopic + apelativ), picior de munte situat între *Pârâu Pădureţu* şi *Pârâu Tamău*.

Et.: vezi oronimul *Picioru Jderilor*.

f. Toponime antroponimice

În cadrul acestei grupe am inclus toponime care s-au format de la antroponime, deci, pe baza relaţiilor de proprietate. Cele enumerate în continuare sunt strict antroponimice, având majoritatea structura: prepoziţie + antroponim: *În Buzâleni*, *La Huneşti*, *La Ortoani*, *La Betreni* etc. Asemenea toponime am întâlnit şi în cadrul oronimelor (*Bâtca Andreienilor*, *Bâtca Bandalăilor*, *Dealu Dârţenilor*, *Dealu Rusului*) sau în cadrul hidronimelor (*Izvoru lu Bandalău*, *Pârâu Juncanilor*, *Pârâu Oneştilor*, *Pârâu Vlejenilor*, *Pârâu Melintenilor* etc.).

Acestea s-au format, desigur, pe principiul polarizării sau iradierii toponimice. Funcţional, unele dintre toponimele antroponimice cuprinse în această grupă sunt şi oiconime, deoarece denumesc fie un sat în întregime (*În Buzileni*), fie părţi ale satului unde locuiesc mulţi cetăţeni care poartă acelaşi nume (*La Huneşti*, *La Ortoani*, *La Betreni*).

1. *În Cusî (În Cuci)* (prepoziţie + apelativ), grup de case situate într-un loc izolat faţă de restul comunei, în partea de nord a satului *Neagra Şarului*. Denumirea vine de la porecla acestor familii, *Cuci*, care locuiesc izolaţi, singuri, ca şi cucii.

Et.: apel. *cuc* (< lat. *cucus*, DM, 202).

2. *În Buzâléni (În Buzileni)* (prepoziţie + antroponim), sub această denumire este cunoscut satul *Sărişorul Negrei*, denumire ce se foloseşte de către locuitori mai des decât denumirea oficială. Denumirea vine de la numele *Buzilă*, deoarece în acest sat locuiesc mulţi cetăţeni cu acest nume.

3. *În Cirluşăni (În Chirluşeni)* (prepoziţie + antroponim), sub această denumire este cunoscută partea de sud a satului *Sărişoru Mare*, unde locuiesc mulţi cetăţeni cu numele *Chiriluş*.

4. *La Hunéşti* (prepoziţie + antroponim), sub această denumire este cunoscut locul de unde izvorăşte *Pârâu Popii*. Denumirea vine de la numele proprietarilor de teren *Hunea* + suf. *-eşti*.

5. *La Ortoáni* (prepoziţie + antroponim), sub această denumire este cunoscut terenul din jurul *Pârâului lui Ortoanu*, deoarece în această zonă locuiesc mulţi cetăţeni cu numele *Ortoanu*.

6. *La Pod la Ţărânu (La Pod la Ţăranu)* (prepoziţie + apelativ + prepoziţie + antroponim), denumirea dată unui pod ce traversează râul *Neagra*, la distanţa de 2 km de centrul satului *Şaru Dornei*. În această zonă, locuiesc mulţi cetăţeni cu numele *Ţăranu* şi de aici vine denumirea.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

7. *La Petréni* (prepoziţie + antroponim), denumire dată unor poieni întinse de la poalele *Vârfului Claudoaiei*, stăpânite de nişte cetăţeni din comuna *Dorna Candreni*, cu numele *Petreanu*.

7. Particularităţi lingvistice ale antroponimiei şi toponimiei localităţii anchetate

Materialul toponimic al comunei *Şaru Dornei* este bogat şi variat. Există numeroase pâraie, dealuri, bâtci, vârfuri, culmi, care au primit diferite denumiri, spre a se deosebi unele de altele.

Academicianul Iorgu Iordan precizează: „foarte multe numiri toponimice au, ca punct de plecare, forma, aşezarea, culoarea şi alte însuşiri ale locurilor respective, adică înfăţişarea sau natura lor topografică. Ceea ce la om constituie trăsătura exterioară predominantă, menită să atragă atenţia semenilor săi şi să-l definească oarecum în ochii acestora, este natura fizică a locului. Se poate afirma că, înainte de a găsi nume propriu-zise pentru accidentele de teren, ne simţim îndemnaţi să le indicăm cu ajutorul termenilor din lexicul limbii curente, consacraţi în acest scop. Unui deal îi spunem *deal*, unui munte, *munte*, unei ape, *apă*, unei văi, *vale* etc. Numai în împrejurări excepţionale recurgem la alte mijloace lingvistice, dar şi atunci rămânem, de obicei, la apelativele corespunzătoare, cărora, pentru a evita confuziile, le agăugăm un determinativ, de preferinţă în legătură tot cu o particularitate exterioară a locului”[4].

Pornind de la afirmaţiile academicianului I. Iordan, putem arăta că în cadrul toponimiei comunei *Şaru Dornei* predomină toponime care au termeni entopici proveniţi din apelative ca *apă*, *izvor*, *pârâu*, *bâtcă*, *deal*, *picior*, *vârf*, *culme* etc. Primul termen, entopicul, este folosit de obicei, cu sens general, iar cel de-al doilea serveşte la individualizarea, adică determinarea primului. De cele mai multe ori şi al doilea termen provine tot de la un apelativ: *Pârâu Babei*, *Pârâu Bisericii*, *Pârâu Cocoşilor*, *Pârâu Covata*, *Pârâu Fagului*, *Picioru Jderilor*, *Picioru Pietrelor*, *Vârfu Spânzului* etc.

În alte cazuri, mai puţin numeroase, numirile topice apar fără entopic: *Hârla, Şărba*, *Neagra*, *Băuca*, *Haita*, *Pietrosu*, *Tamău* etc. Acestea sunt cele mai vechi, dacă le raportăm şi la etimologiile lor, majoritatea de origine latină.

Un interes deosebit prezintă bogăţia lexicală a numirilor topice din zonă. Astfel, întâlnim sinonime ca: *izvor–pârâu, vârf–culme, deal–coastă, smidă–sehelbe* („teren de pe care s-a tăiat pădurea şi creşte mult zmeuriş”), *picior–plai*: *Izvoru lu Jonea – Pârâu lu Jonea*, *Plaiu Ţarcanilor – Picioru Ţarcanilor*, *Vârfu Şărbii – Culmea Şărbii*, *Dealul lu Dârţu – Coasta lu Dârţu*, *În Smidă – În Sehelbe*, *Pârâu Hotarului – Pârâu Graniţa*. Academicianul Iorgu Iordan arată că „sinonimia, luată

[4] Iorgu Iordan, *Toponimia românească*, Bucureşti, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1963, p. 18.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

în sens strict, este foarte aproximativă, aproape inexistentă. Dar nu asta interesează, ci amănuntul că, în ambele cazuri, avem de a face cu un nume pe care-l poartă două sau mai multe sate şi care, pentru evitarea confuziilor, primeşte un atribut deosebit de la unul la altul”[5]. În cazul nostru, exemplele se extind şi nu întâlnim numai sate cu nume sinonime, ci şi pâraie, plaiuri, dealuri etc.

Deosebit de interesante sunt opoziţiile sintactice, care se constituie în perechi de antonime, predominante fiind adjectivele: *Sărişoru Mare – Sărişoru Mic*, *Hagiu Mare – Hagiu Mic*, *Dumitrelu Mare– Dumitrelu Mic*, *Tinovu Mare – Tinovu Mic*. Acest aspect este discutat şi de academicianul I. Iordan: „În mod obişnuit unui *N. Mare* îi corespunde *N. Mic*, după cum un *N. Nou* are, de regulă, un *N. Vechi* alături”[6]. Aceste însuşiri opuse nu sunt reliefate la întâmplare, ci se referă realmente la însuşirile unor forme de relief, sate etc., denumind fie un pârâu, fie un sat mai mic în comparaţie cu opusul său. În afară de aceste adjective, întâlnim şi altele folosite nu ca entopice, ci ca adjective propriu-zise, constituind al doilea termen: *rece, mare, amar, lung, scurt, îngust, roşu (Apa Rece, Pârâu Amar, Pârâu Scurt, Picioru Îngust, Picioru Lung, Pârâu Roş).* Pentru a explica acest aspect ne-am folosit de afirmaţiile lui S. Vlad: „La început a existat un sistem popular în toponimie, numit *sistem primar în toponimie* sau *sistem toponimic primar* (oamenii au numit apele – râu; munţii – deal, pisc). Acest sistem era bun cât timp locuitorii se mişcau şi trăiau în acelaşi spaţiu, dar, mai târziu, când orientarea a devenit o necesitate a călătoriilor lungi, acest sistem primar bazat numai pe simple apelative nu a mai fost suficient şi au apărut toponimele compuse. Astfel, *râul* sau *pârâul* au încetat de a mai fi simple şi au devenit: *pârâul mare*, *pârâul mic*, *pârâul limpede*”[7].

Uneori, întâlnim în locul entopicelor care nu sunt nici apelative, nici adjective, nici termeni geografici propriu-zis [alte cuvinte cu valori gramaticale diferite]. Astfel avem exemple ca: *Dumitrelu Mare*, *Dumitrelu Mic*, *Dumitrelu Haitei*, ce au în locul entopicului un diminutiv de la antroponimul *Dumitru*, format cu sufixul *-el*. Alteori, numirile topice încep cu o prepoziţie sau au în componenţa lor o prepoziţie: *În Mesteceni*, *La Vânători*, *Fata cu Pietre*, *Pârâu cu Peşte* etc. În concluzie, observăm că cel mai des se folosesc ca entopice apelative ce reprezintă termeni geografici. Astfel, *pârâu* este folosit ca entopic de 51 de ori, *picior* de 12 ori, *bâtcă* de 8 ori, *deal* de 6 ori, *vârf* de 6 ori. Alteori, întâlnim un singur termen, fără antopic şi numai locuitorii de aici ştiu dacă este vorba de un pârâu, un vârf, un deal, un sat, mai ales că se poate întâmpla ca mai multe forme de relief să aibă acelaşi nume: *Haita*, *Şărba*, *Hârla*, *Tamău*, *Pietrosu*, *Lucaciu*.

Unele obiecte geografice au denumiri duble, adică populare şi oficiale (administrative): *Dumitrelu Haitei (Pârâu Zgomotos), Dumitrelu Mare (Pârâu Cristalin)*, *Haita (Pârâu Alb)*, *Pârâu Amar (Pârâu Puturosu)* etc.

---

[5] I. Iordan, *op. cit.*, p. 190–191.
[6] *Ibidem*.
[7] S. Vlad, *Observaţii asupra sistemului popular în toponimie*, CL, XXV, 1980, nr. 1, p. 55.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

Referindu-se la vechimea toponimelor de pe teritoriul comunei noastre, putem arăta că unele sunt păstrate din străмoşi, altele au dispărut deja şi au început să fie uitate, deoarece au fost înlocuite cu altele noi, provenite din antroponime, create, deci, pe baza relaţiilor de proprietate. Dintre cele dispărute cu totul putem cita: *Plaiu Volintirilor, Cordun.*

Având în vedere modul cum au luat naştere toponimele româneşti, acad. I. Iordan[8] arată că putem deosebi patru grupe şi numele de locuri culese din zona noastră sunt reprezentate în toate acestea.

În cadrul primei categorii (topografice) există nume care descriu forme sau aspectul exterior al locului: *Poiana Roşîia*, *Dosu Mare*, *Faţa Dealului*, *Buza Şărbei*, *Coada Şărbei*, *La Runc*, *Plaiu Muntelui*.

Întâlnim apoi nume care evocă natura terenului: *Apa Rece*, *Pârâu Fagului*, *Dorna*, *Neagra Şarului*, *În Gârle*, *Pârâu Hotarului*, *Cordun*, *Pârâu cu Pietre*, *În Ţancuri.* Altă grupă cuprinde nume topice care arată o însuşire a locului: *Pârâu Alb*, *Dealu Negru*, *Pârâu Amar*, *Pietrosu*, *Pârâu de Aramă*, *Pietrele Roşii*, *Pârâu Puturosu*, *Picioru Scurt*, *Picioru Îngust*, *Pârâu Cristalin*, *Pârâu Tulbure*, *Şaru Dornei.*

Foarte puţine nume sunt care arată poziţia locului faţă de punctele cardinale, faţă de locurile învecinate: *Între Pâraie*, *După Picior*, *Faţa Dealului*, *Peste Vale*.

În cadrul categoriei a doua (sociale), întâlnim puţine toponime derivate de la nume de persoană cu forme de plural (în *-eşti*, *-eni*): *Dăneşti*, *Moroşeni*, *În Buzîleni.* În cadrul acestei categorii, ca de altfel în întreaga toponimie a comunei noastre, predomină toponimele care arată raportul de proprietate, deci se observă o pondere a antroponimiei în crearea toponimelor. Acestea sunt toponime personale, opuse, deci, celor descriptive: *Izvoru lu Bandalău*, *Pârâu lu Bunduc*, *Pârâu lu Georgilă*, *Pârâu lu Ortoanu*, *Pârâu Juncanilor*, *Bâtca Andrienilor*, *Bâtca Bogenilor*, *Bâtca Isăcenilor*, *Bâtca lu Pavaluţ*, *Groapa lu Damian* etc.

În această categorie întâlnim şi alte grupe de microtoponime, cum sunt cele sociale, dar ele sunt slab reprezentate în zona noastră: *Moroşeni*, *Bucovina*. În număr mic sunt şi cele care se referă la poziţia socială a oamenilor: *Şărba* şi cu derivatele sale, *La Vânători*. De asemenea, întâlnim câteva toponime, care vorbesc despre credinţe, superstiţii şi obiceiuri: *Pârâu Bisericii*, *Picioru Bisericii*, *Pârâu Popii*, *Hagiu Mare*, *Hagiu Mic*.

În cadrul celei de-a treia categorii (istorice) întâlnim puţine toponime formate de la nume de popoare (*Dealu Rusului*, *Pârâul Rusului*) şi deloc toponime care arată originea locală. Găsim, în schimb, câteva toponime care păstrează amintirea unor evenimente istorice: *Plaiu Volintirilor*, *Cordun*, *La Strajă*, *Pârâu Graniţa*, *Santinela.*

A patra categorie (psihologice) este şi mai slab reprezentată în zona cercetată: *Moşu*, *Jdeabu Rău*, *În Linişte.*

[8] I. Iordan, *op. cit*., p. 18–313.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

În concluzie, am observat că toponimele din comuna investigată de noi se pot grupa în două categorii: 1. toponime descriptive; 2. toponime personale.

Desigur, în vechime au predominat cele descriptive, dar astăzi se manifestă tendinţa de a se extinde toponimele antroponimice, care se creează pe baza relaţiilor de proprietate, deoarece zona de munte este necooperativizată.

Un fapt interesant întâlnit în toponimia comunei noastre este acela al polarizării toponimice. Astfel, găsim numele unor obiecte geografice, care sunt foarte importante în viaţa omului, aşa cum sunt numele apelor, care se extind şi asupra altor obiecte din acelaşi spaţiu sau din spaţii imediat învecinate, creându-se astfel adevărate „câmpuri" toponimice. De la denumirea râului *Dorna* s-au format următoarele numiri topice: *Vatra Dornei*, *Piatra Dornei*, *Şaru Dornei*, *Movila Dornei*, *Dorna Candrenilor*, *Dorna Arin*, *Dornişoara.* De la râul *Neagra* s-au format: *Neagra Şarului*, *Sărişoru Negrei*, *Gura Negrei* şi, probabil, *Dealu Negru* (fost *Dealu Negrei*). De la *Şărba* s-au format: *Coada Şărbei*, *Buza Şărbei*, *Vârfu Şărbei*. De altfel, aproape fiecare pârâu polarizează în jurul său câteva denumiri.

Interesant este şi faptul că unele toponime se folosesc în mod diferit de către locuitori. Astfel, denumirea râului *Neagra* se foloseşte simplă sau însoţită de entopicul *vale (Valea Neagra)*, iar uneori se foloseşte numai entopicul *Valea*. La fel, întâlnim în loc de *Şaru Dornei – În Şar*, în loc de *Şaru Bucovinei – La Bucovina* sau *În Bucovina*, în loc de *Vatra Dornei – Dorna*.

Privind stratificarea toponimică, numele de locuri din comuna noastră pot fi clasificate în mai multe grupe: stratul românesc este cel mai vechi, deoarece, indiferent de vechimea întemeierii şi a populării localităţii, putem fi siguri că cei mai vechi locuitori ai ei au fost români, cât timp nici toponimia, nici izvoarele istorico-documentare nu atestă prezenţe etnice aflate anterior aici, care să fi fost asimilate de românii aşezaţi ulterior peste ei.

Majoritatea toponimelor are, la bază, apelative de origine latină, deci ele au fost create de români: *Apa Rece*, *Pârâu Amar*, *Pârâu de Aramă*, *Pârâu Bisericii*, *Pârâu Mare*, *Pârâu cu Peşte*, *Pârâu Roş*, *Pârâu Runcului*, *Pârâu Scurt*, *Picioru Îngust*, *Picioru Lung*, *Pietrosu*, *Pietrele Roşii* etc. Etimologiile apelativelor din care provin unele toponime sunt diferite, dar, aşa cum arătat, predomină cele latine, apoi slave, maghiare, turceşti:

a. termeni autohtoni şi latini: *pârâu*, *coadă*, *apă*, *râu*, *fag*, *frunte*, *paltin*, *peşte*, *pin*, *runc*, *culme*, *piatră*, *dos*, *picior*, *mesteacăn*, *şes*, *faţă*, *gură*, *moară*, *plai*, *biserică*, *buză*, *groapă*, *dornă*;

b. din veche bulgară: *izvor*, *zimbru*, *jgheab*, *bârlog*, *deal*, *gârlă*, *cocoş*, *dâmb*, *vârf*;

c. ucrainene: *tarniţă*, *hârlă*, *prelucă*;

d. maghiare: *borcut*, *ferăstrău*, *şar*, *haită*, *hotar*;

e. turceşti: *hagiu*;

f. de origine obscură: *homoancă*;

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

În proporţii reduse întâlnim, de asemenea, şi termeni de origine germană, sârbă, franceză. Desigur, nu putem descoperi numai elemente autohtone în toponimia românească, deoarece, după retragerea romanilor din Dacia, limba noastră a suferit diferite înfluenţe exterioare, care s-au reflectat mai ales în vocabular. În marea lor majoritate, toponimele compuse de tipul entopic + apelativ sau adjectiv, cuprind elemente de origini diferite, deci, este sigur că au fost create de români, oameni din popor, care nu cunoşteau originea lor.

Numele româneşti de locuri din zonă vorbesc de la sine despre aspectul geografic al comunei, în care predomină un relief muntos, cu multe vârfuri, culmi, dealuri, bâtci, brăzdat de numeroase ape.

Românii au numit o culme, un deal, un dos, un picior, un plai: *Culmea*, *Dealu*, *Dosu*, *Picioru*, *Plaiu*. Acestea au rămas uneori simple, dar de cele mai multe ori li s-a adăugat şi un al doilea termen, pentu a individualiza o formă de relief numită, deoarece întâlnim mai multe dealuri, mai multe culmi, plaiuri, pâraie etc.

Revenind la structura toponimelor compuse, remarcăm la toponimele personale următoarele formaţii:

1. entopic + substantiv propriu la genitiv singular, cu articol hotărât proclitic: *Dealu lu Costan*, *Pârâu lu Georgilă*, *Groapa lu Damian*, *Preluca lu Drancă* etc.

2. entopic + substantiv propriu la genitiv plural, cu articolul hotărât enclitic: *Bâtca Bogenilor*, *Dealu Dârţenilor*, *Dealu Chirluşenilor*, *Pârâu Juncanilor*, *Pârâu Sfâcanilor*, *Pârâu Melintenilor* etc.

3. prepoziţie în acuzativ + antroponim: *La Ortoani*, *La Andreieni*, *La Petreni*, *La Huneşti.*

În cadrul văii *Neagra*, toponimina prezintă principalele caracteristici ale graiului din *Bucovina*. Astfel, întâlnim următoarele particularităţi fonetice:

a. asimilaţii şi disimilaţii: *În Mistesîni (În Mesteceni)*, *Pisti Vali (Peste Vale)*, *Pi Şăs (Pe Şes)*, *Săştină (Seştină)*;

b. trecerea condiţionată prin asimilaţie sau spontană a lui *ă* neaccentuat protonic la *a*, fenomen specific subdialectului moldovenesc: *În Deneşti (În Dăneşti)*, *Pi Sarişor (Pe Sărişor)*, *Bâtca lui Pavaluţ (Bâtca lui Păvăluţ)*, *În Calimani (În Călimani)*, *Pârâu Padureţu (Pârâu Pădureţu)*, *La Vânatori (La Vânători)*;

c. închiderea închiderea vocalelor finale *ă* şi *a* la *â* şi *i*: *La Moarâ (La Moară)*, *La Cabanâ (La Cabană)*, *La Horneţâ (La Horneţe)*, *În Smidâ (În Smidă)*, *În Sehelbi (În Sehelbe)*, *În Gârli (În Gârle)*, *Apa Răsi (Apa Rece)*;

d. transformarea africatelor *ĉ*, *ĝ*, în fricativele moldoveneşti *ŝ*, *ź*: *Apa Răsi (Apa Rece)*, *Pârâu Bârsănsi (Pârâu Bârsăncii)*, *Bâtca Nitusîlor (Bâtca Nitucilor)*, *Bâtca lui Sorigă (Bâtca lui Ciorigă)*, *Pârâu Bârloaźelor (Pârâu Bârloagelor)*, *Pârâu Bunźegosu (Pârâu Bungegosu)*;

e. păstrarea africatelor etimologice: *Pârâu Spândzului (Pârâu Spânzului)*, *Vârfu Spândzului* (Vârful Spânzului), *Peste Spândz (Peste Spânz)*, *Pârâu*

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

Dzâmbrului (Pârâu Zimbrului). Acad. I. Iordan citează *Dzâmbru*, în *Dealul Dzâmbrului*: „conservă vechea pronunţare (de africată) a actualului *z* din cuvinte ca *zece*, *zi, zic* etc. (cu *z* < *di* latinesc sau, eventual, autohton)”[9];

f. palatalizarea labialelor *b* şi *p* în *bĝ* şi *pĉ*: *Plaiu Şărbĝi (Plaiu Şărbei)*, *Buza Şărbĝi (Buza Şărbei)*, *Pĉioru Hârli (Picioru Hârlei)*, *Pĉioru Ţarcanilor (Picioru Ţarcanilor)*, *Culmea Pĉiatra Lată (Culmea Piatra Lată)*, *Gropĉile lu Iosub (Gropile lui Iosub)*, *Pĉioru Pĉietrelor (Picioru Pietrelor)*, *Pĉetrosu (Pietrosu)*;

g. căderea lichidei *l* – articol hotărât (fenomen general): *Pârâu Amar (Pârâul Amar), Plaiu Ţarcanilor (Plaiul Ţarcanilor), Dealu Negru (Dealul Negru), Vârfu Şarului (Vârful Şarului), Şaru Dornei (Şarul Dornei), Sărişoru Mare (Sărişorul Mare)* etc.;

h. căderea vocalei *i* din forma de genitiv – dativ a articolului hotărât: *Dealu lu Dârţu (Dealul lui Dârţu)*, *Pârâu lu Georgilă (Pârâul lui Georgilă)*, *Izvoru lu Bandalău (Izvorul lui Bandalău)*, *Preluca lu Drancă (Preluca lui Drancă)*.

În privinţa faptelor legate de morfologie, deoarece o mare parte din numirile topice sunt apelative, ne vom referi la gen, număr, caz sau structura numelor topice. Astfel, constatăm că multe din ele au formă de singular: *Dorna*, *Băuca*, *Haita*, *Hârla*, *Şărba*, *Runc*, *Tamău*, *Pietrosu*, *Bucovina*, *Ştastina*, *Tinovu*, *Neagra.*

Mai puţine la număr apar cu formă de plural: *Moroşeni*, *Dăneşti*, *Gârle*, *Călimani*.

Cu privire la gen, putem arăta că o parte sunt feminine: *Dorna*, *Băuca*, *Haita*, *Hârla*, *Şărba*, *Bucovina*, *Ştastina*, *Neagra*, pe când altele sunt masculine sau neutre: *Runc*, *Tamău*, *Pietrosu*, *Şaru*, *Lucaciu.*

În privinţa cazurilor, nu întâlnim lucruri deosebite. Când un nume este urmat de un determinant, acesta stă de obicei la cazul genitiv singular sau plural: *Pârâu Babei*, *Vârfu Şarului*, *Gura Haitei*, *Plaiu Şărbei*, *Picioru Hârlei*, *Pârâu Cocoşilor*, *Pârâu Jderilor*, *Picioru Pietrelor.* Mai rar, întâlnim al doilea termen la cazul nominativ: *Pârâu Covata*, *Pârâu Pâltiniş*, *Pârâu Tarniţa*, sau la cazul acuzativ: *Pârâu de Aramă*, *Pârâu cu Peşte*, *Pârâu de sub Frunţi.*

Uneori găsim un termen simplu precedat de o prepoziţie în acuzativ *La Ţancuri*, *În Mesteceni*, *La Borcut*, *La Moară*, *La Ferăstrău*, *La Cabană*, *Peste Spânz*. O parte din exemplele enumerate aici sunt pseudotoponime, adică „nu sunt simţite ca nume proprii”, dar „trec totuşi printr-un proces de toponimizare”[10].

În privinţa formării cuvintelor, numele de locuri oferă un bogat material în legătură cu care academicianul Iorgu Iordan arată că „subiectele vorbitoare nu cunosc nicio piedică în domeniul derivării, când nevoia cere să recurgă la acest mijloc e creaţie”[11].

Astfel întâlnim:

---

[9] *Ibidem*, p. 377.
[10] *Ibidem*, p. 395.
[11] Ilie Dan, *Toponimie şi continuitate în Moldova de nord*, Iaşi, Editura Junimea, 1980. p. 163.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)

1. derivate în *-eni*, *-ani*: *Moroşeni*, *La Petreni*, *În Buzâleni*, *Călimani*, *La Ortcani* etc.;

2. derivate în *-el*: *Dumitrelu Mare*, *Dumitrelu Mic*, *Dumitrelu Haitei*;

3. derivate în *-iş*: *Pârâu Păltiniş*;

4. diminutive: de la *Şar – Sărişor*, de la *Dorna – Dornişoara*;

5. adjective în *-os (-oasă)*: *Pietrosu*, *Pârâu Puturosu*.

În concluzie, se poate spune că numirile topice din comuna *Şaru Dornei* nu dispun de multe derivate, majoritatea provin din apelative care şi-au păstrat forma de bază.

Concluzia generală care se desprinde este aceea că toponimia este un auxiliar tot atât de preţios al dialectologiei, al lingvisticii, în general, ca şi al istoriei. Pe baza numelor de locuri se pot face aprecieri întemeiate asupra graiului actual din zona cercetată, ca şi asupra istoriei limbii. Toponimia este expresia cea mai autentică a relaţiei unei colectivităţi umane cu spaţiul geografic în care trăieşte.

BDD-A32867 © 2015 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:48:33 UTC)